

PAINIOJIMASIS POLITINĖSE PAINIAVOSE

VIENTELIS SUSITARIMAS PARYŽIUJE. AISKĖ JA TŪLOS PASLAPTYS. SUSIKIRTIMAI AMERIKOS IR ANGLIJOS POLITIKOJE. TREJŲ METŲ JAV GINKLAVIMOSI PLANAS.

Mums, lietuviams, netekus valstybinio viešpatavimo, daugelis tarptautinės politikos ėjimų, jų kryptį, žinių glūdi nežinioje. Nei spauda, nei radijas, nors jis esti kartais „pasibaisėtinais atvirais“, vis dėlto jų nesuteikia, o dažnai — mėto pėdas ir tikrai po ilgesnio laiko aiškėja tūlos paslaptys, tūli politiniai manevrai.

Štai, gal, vienas akivaizdžių šių pavyzdžių.

Gen. MacArthuras atleistas iš pareigų, nors jis laikinio laikomas genialiu vadu. Atleistas sukrėtė ypač Amerikos visuomenę. O štai dabar aiškėja, kad

MacArthuras atleistas ne tik dėl bendrą politikavimą, bet ir už neišlaikymą paslapties.

Pasirodė, kad tai, ką MacArthuras siūlė, jau seniai buvo nutarta padaryti. Viena

svarbiųjų priežasčių buvusi ta, kaip teigia spaudos šaltiniai, kad seniai jau buvęs suplanuotas komunistinių bazių bombardavimas Mandžiūrijoje, bet MacArthuras pasisakymais atidengė komunistams visus planus, kurių vykdymas dabar jau negali duoti to efekto, kokis buvo numatomas. Kinijos komunistai, diriguojami Maskvos, sukoncentravo dideles, apie 700 tūkstančių karių jėgas ir smogė JAV.

Ir kai gen. MacArthuras triumfuoja dar nelaimėtą karą, Kinijos komunistai jau vėl supa Korejos sostinę Seulą. MacArthuras triumfas nėra nei politinis, nei karinis.

Antras MacArthuras iškeltas klausimas — Formozos klausimas,

taip pat jau seniai apspręstas. Formozos klausimas įeina į Japonijos taikos sutarties orbi-

tą. Anglija tuo klausimu jau pareiškė savo sutikimą su JAV nusistatymu. Formozos niekas Kinijos komunistams neatduos. Dabar į Formozą arba Taivaną jau išsiųsta JAV karinė misija, kuri Čiangkaišui turės padėti susitvarkyti ir moderniu būdu apmokyti kinų kariuomenę.

Šie faktai aiškėja įvykių, kurie rieda neišvengiamą kryptimi, eigoje. Kadangi tie įvykiai, pagrindinėmis savo galimybėmis, yra aiškūs ir negali būti jau pakreipti kita kryptimi, tai daroma visa, kad atsakomybė kristų priešui, kuris yra tikrasis agresorius.

Tiesą, Achesonas pasisakė, kad daugumos žmonių noras išlaikyti taiką. Tai yra teisybė. Bet kokių būdu? Nesibai giliai ginkluotis, laikyti po ginklu milijonus žmonių? Ekvoti milijardus dolerių? Ir galų gale, kai tikrai sovietai pajus, kad jie gali jau daryti žygį, vis vien jį pradės? Šiuo punktu ir

susikirto Amerikos politikai.

MacArthuras pasisakė už karą, ir su Kinija. Trumanas su Achesonu gi, kurie Amerikos veiksmus turi derinti su JTO valstybių politika, susilaiko. Ypač, kad yra didelis klausimas: ar prasminga pulsti Kiniją, kai viso pikto židinyje yra Rusija? O ši juk, ne kas kitas, ciniškai laužydama JTO chartą, veda ir dabar karą Korejoje. Visus šiuos dalykus labai aiškiai išdėstė JAV profesinių sąjungų vadai ir JAV darbo ministras Gegužės Pirmosios šventės proga. Klausimai

pastatyti atvirai ir atsakymai duoti tiesūs: Maskva yra karų kurstytoja, Maskva prievartauja satelitus, — Maskva ir atsakinga už tą viską.

Kadangi trečias Pasaulinis karas neišvengiamas, tai Amerika turi būtinai ginkluotis, Trumanas todėl parlamentan inėse 3-ju metų ginklavimosi planą ir paprašė tam reikalui 60 milijardų 680 milijonų dolerių. Lydimame rašte pasakyta: JAV turi turėti 1160 karo laivų, parengtyje 19 divizijų, 2 milijonus vyrų rezervo ir galingą aviaciją.

Keturių vaidinimas Paryžiuje, tęsiamas toliau. Vienintelis klausimas, kuriuo visi keturi susitarė, tai buvo susitarimas, kad Gegužės Pirmąją jie visi švės. Ir komiškai prabilo — amerikietis rusiškai, prancūzas angliškai, rusas prancūziškai... Ir ši komedija parodo, kad joks susitarimas su Maskva negalimas.

Praėjusią savaitę anglių darbių kabinetė įvyko krizė, — iš Atlee kabineto pasitraukė 3 radikalesni ministrai, bet šią krizę Atlee likvidavo, o pasitraukusieji parlamente nieko nelaimėjo. Jie reikalavo mažinti karo biudžetą, spartinti nacionalizaciją, neriboti socialinio draudimo, kuris eina į dešiciją.

Streikai Ispanijoje tęsiasi.

Darbininkai daro vad. „sėdėjimo streikus“ — susirenka į darbo vietas, bet nedirba. Reikalauja pakelti atlyginimus, nes kylant kainoms darbininkai iš gaunamų atlyginimų ne gali išgyventi.

Atrinktos mintys

„Monde Nouveau“: Kai kurie trumparegiški stebėtojai pasijuto nustebinti Sovietų kvailumo, kuriuo jie išprovokavo bendrą laisvų demokratų ginlavimąsi, kada jiems tereikėjo tik kantriai laukti momento, kada jie didžiausiu slaptumu ir nė vieno neužliar muodami būtų pasidauginę savo atomines bombas ir galutinai užstrinę savo žemyno, jūros ir oro pajėgas.

„Leader Post“: Jungtinių Valstybių Valdžios Departamentas sako, kad Sovietų biudžetas rodo, jog Sovietų Rusija išleidžianti 20 proc. savo tautos pajamų ginklams. Sovietų sistemos valstybinėje buhalterijoje resursai skiriami lėktuvams, tankams ir atominės energijos fabrikams yra išprausti ir skyrius neaiškiai užvartintus „tautos ekonomikai“. Stovyklos ir kitokios karinės instaliacijos daugiausiai yra pastatomos nemokamų darbų vergų, kurių esama apie 15 milijonų. Rubliai, skiriami kariniams tikslams eina dar daugiau toliau, kadangi ant jų valdžia nededa apyvartos mokesčio, kuris kai kurioms civilinėms prekėms pakyla iki 50 nuoš.

D. Achesonas: Esama kraštutinių pažiūros taškų, palai-

komų mažo skaičiaus žmonių, kurie garsiakalbiškai išreikšti neretai paveikia didelės daugumos galvojimą. Vienas požiūris palaikomas nekantrių ir įbaugintų žmonių, kurie tiki, kad karas yra neišvengiamas, kad beprasmiška yra bandyti jo išvengti ir kad bendros jėgos turėtų būti kreipiamos į kariauti. Kitas — taip pat palaikomas įbaimintų žmonių — kurie tiki, kad nekomunistiniame pasaulyje nėra tikros jėgos, išskyrus mūsų pačių, ir kad mes turėtume apriboti mūsų pagrindines pajėgas išlaikymui mažo gynybos apskritimi. Didžioji opinijos masė tiki, kad karas nėra neišvengiamas, kad didžiausias politikos objektas būtų išvengti karo ir sukurti kolektyvinę kariuomenę.

Trumanas (atsikirsdamas respublikonams): Jie nori sau gumo neišleisdami pinigų, kariauti be kariuomenės, laimėti be rizikos ir imtis atsakomybės už pasaulio likimą neturėdami jokių draugų. Bet vyriausybė nemano, kaip tvirtina jos priešininkai, pataikauti komunistams ir nedarys jokių susitarimų, kurie „būtų atlyginimas už agresiją“.

KOREJOS KARAS

Kinijos komunistai jau buvo priėję prie Seulo, tačiau laivų artilerijos ir lėktuvų buvo atmušti ir puolimas sulaukytas. Negalėdami atsiekti tikslo prie Seulo, komunistai metėsi į vidurinę frontą. Kovose jie neteko daug žmonių, amunicijos ir mašinų. Antradienį virš Korejos vyko didelis oro mūšis. Iš

susikirtusiųjų rusiškų 28 lėktuvų 5 buvo numušti, kiti patraukė.

Gegužės Pirmosios šventės proga JAV profesinių sąjungų vadai išleido atsisveikintų ir viso pasaulio darbininkus, kuriuos kviečia kovoti už demokratines teises prieš Maskvos tiraniją.

Ministeris Walter Harris naujai sudarytojo Pilietybės ir Imigracijos departamento valdytojas.

POLITINIS VEIDRODIS

pagal
naujausį NEWSWEEK periskopą
— Rašo Br. Aušrotas —

Dulles apgailestauja

Iš Pentagono

Respublikonų patarėjas užs. reikalų ministerijoje John Foster Dulles buvęs taip netikėtai užkluptas, kad rimtai galvojęs atsistatydinti. Asmeniškuose pasikalbėjimuose Dulles Trumano žingsnį apibrėžęs, kaip „nepataisomai grėiančią“ JAV reikalą Azijoje. MacArthur išvykimas iš Tokio Dulles atėmė labai stiprų sąjungininkų jo pastangose kuo greičiau sudaryti su Japonija liberalią taikos sutartį, kurią remia užs. reikalų ministerija, o tam priešinasi Jungtinio Stabo V-kai.

Nevenodi išpūdžiai

Tai nebuvo plačiau paskleista, tačiau Japonija, ne tik apgailestavo MacArthurą išvykimo, bet jautėsi giliai įžeista. To priežastis: japonai ligi paskutinės minutės tikėjosi, kad generolas, prieš palikdamas Japoniją, apsilankys pas imperatorių, ko jis nė vieno karto nėra padaręs per savo 5-kerių metų buvimą Japonijoje. Ir pagaliau Hirohito sulaužė etiketą ir apsilankė pas MacArthurą. Tačiau jis nesutiko vykti į aerodromą išlydėti, nors ir buvęs spaudžiamas.

Grėsmė po vandeniu

JAV laivynas rimtai susitūpinęs dėl tik neseniai įvykdyto rusų nardlaivių perdavimo raudonosios Kinijos laivynui...

Amerikos laivynas Tol. Rytuose buvęs parengties stovyje, laukiama netikėto rusų nardlaivių smūgio, kuris turėtų paremti Kinijos komunistų puolimą. Amerikos nardlaiviai patruliuoja rusų Pacifiko laivyno bazes netoli Vladivos to, Sachalino ir kitur.

Mobilizaciniai reikalai.

Civiliniam sektoriui auto ir kitų iš metalo gaminamų reikmenų gamyba šį rudenį dar labiau sumažėsianti. Priežastis: daugiau kaip pusė būtinų metalų surysianti gamybos pramonė, bei sunkvežimių, rūdos laivų ir žibalo vatsmėms įrengimų gamyba.

Reikia laukti, kad netrukus vėl užsidegs priešingų ugnys ar tikrai aviacija atliekanti savo darbą, remdama žemyno kariuomenę. Aukštieji armijos pareigūnai, su MacArthuru imtinai, priviaciai sutinka, kad karo aviacija neskaityt, jog žemyno dalių parėmimas, nesąs iš jos pirminių uždavinių.

Vis tebesitiki

Nežiūrint aiškaus užsikirtimo, dar vis tebesama puikios progos, kad keturi Didieji susitiks ir jų pavaduotojai priimsią abiems pusėms tinkamą pasitarimų dienotvarkę. Stebėtojai laukia kompromiso šioje plotmėje: Vakarai sutiksiją su rusų reikalavimu, Vokietijos demilitarizacija būtų atskirai svarstoma, tuo tarpu, kai sovietai sutiksiją su Vakarų žodžiais dėl visiško nusiginklavimo.

Nugalėta Persija

Kaž kas už scenos, kalbąs britų užs. reikalų ministerio H. Morrisono vardu, buvęs atsakingas, kad buvusios sustabdytos riaušės Irano žibalo šaltiniuose. Teherano vyriausybė veikė greitai, kai Morrisonas pranešė, kad Anglija esanti pasirengusi iškelti karinomenę tvarkai atstatyti, nors tai galėtų reikšti, kad išprovokuoti rusai įžengtų iš šiaurės į Persiją.

Tolimųjų Rytų žinios.

Lauktina, kad netrukus rusai ir raudonieji kiniečiai pasiūlysią patrauklią taikos sutartį Japonijai. Tai praneša britų T. Rytų šaltiniai Londonė.

Indonezijos respublikoje tikrai sugriuvo vyriausybės autoritetas ir šią padėtį puikiausiai išnaudoja krašto komunistai, stiprindami savo padėtį. Grįžęs į Manilą Filipinų užs. reikalų ministras gen. Carlos P. Romulo organizuoja savo rinkiminę mašiną, kad su prezidento Elpidio Quirino palaime ar be jos sekanciais metais laimėtų prezidento kėdę.

Tu, mano motinėle, Močiute senglavėle, Gana pailsai,

Gana pavagai Kol mane užauginai... Liaudies daina.

Lietuviai ir latviai Azijos dykumose

MASKOLIAI RAGINA LIETUVIUS KITUR KURDINTIS.

Kovo 24 d. Alma-Ata radijo stotis rusų kalba pasigyrė apie kolchozų stambinimą Kazachstane ir Kirgizijoje, ir apie naujakurius dykumose. Pranešimas skelbė:

„Naują tėvynę mūsų žemėje sėkmingai kuria iš Lietuvos ir Latvijos tarybinių respublikų atvykę kolchozininkai, kurie savo kraštuose negalėję su rasti nei darbo, nei duonos.“

„Apie 160.000 atvykusių iš Lietuvos ir Latvijos darbininkų čia kuria sau laimingą ateitį.“

„Žemės čia netrūksta. Tūkstančiai hektarų derlingos žemės ilgus metus laukė žmonių, kurie tą žemę įdirbtų ir semtųsi iš jos duonos sau ir valstybei.“

„Šios stepės per šimtmečius laukė gyventojų. Šios stepės dar nepažino naujosios žemdirbystės kultūros ir technikos. „Dabar naujieji tų didelių derlingų plotų valdytojai — Baltijos sovietinių respublikų darbininkai — apgyvendina stepes.“

Vilniaus radijo žiniomis nuo kovo 20 d. Kaune atidaryta „Stalino Statybų Paroda“. Paroda įrengta Centrinėje LSSR bibliotekoje ir vaizduoja Turkmenijos, Volgos ir Krymo kanalų ir hidroelektrinių stotijų statybą ir „Lietuvos respublikos tulką“ toms statyboms.

Vilniaus radijas tikrai pakartoja Maskvos Propagito radijo — santrauką, kame teigiama, būk Lietuvos pramonė, kolūkiečiai ir darbininkai eina taikiai kon Stalinio statyboms. „Savanorių brigados plaukia į Volgą, gostroji, kolūkiečiai pristato ir valstybinius sandėlius viršnorminius grūdus, o pramonės darbininkai užsidėjo Stalinio Stroikų Vachtos (sargybos) prievolę — gaminti aukščiausias normas.“

Kom. spauda ragina lietuvių „savanoriškai“ keltis iš Lietuvos į kitas Rusijos vietas.

Laic. — Prancūzijos prezidentas atmetė pirmininko atsistatydinimą.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Redaktorius Jonas Kardelis
Redaguojama bendradarbiaujant Redakcinei Kolegijai.
7722 George Str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada

Prenumerata metams:		Yearly Subscription Rates	
Kanadoje	\$ 4.00	Kanada	\$ 4.00
Užsienyje	4.50	Other Countries	4.50
Australijoje	5.00	Australia	5.00
Teksto eilutė	15 ct.	Paieskojimų kaina	1.00

Adresų pakeitimas 25 ct. (smulkiais pašto ženklais)
Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

Motinių dieną prisiminkime ir motinas tremtyje

Šių metų gegužės 13 d., sekmadienis yra diena skirta Motinoms pagerbti. Tą dieną visi šeimos nariai, ypač vaikai, stengiasi parodyti savo meilę motinai, ji apdovanojama mažomis dovanėlėmis, gėlėmis, saldainiais ir gražius sentimentus reiškiančiais dalykėliais. Turtingesnis žmogus ar šeima savo motinai apdovanoja brangesniais ir prabangesniais daiktais, neturtingesnis pigesniais, bet gražiais ir dažnai praktiškesniais. Bet visos tos dovanos reiškia meilę ir gilią pagarbą motinai. Be to, motinos dieną šeima stengiasi motinai patarnauti, sumažinti jai tą dieną namų darbo našumą, išsivesti ją kur nors gražioje vietoje paplūsti ar maloniam ir linksmam savo šeimos narių tarpe laiką praleisti.

Bet yra ir užmirštų motinų, kurios toli nuo savo tėviškių, nuo savo artimųjų augina ir rūpinasi savo šeimomis tremtyje, varge ir skurde; yra senelių motinų, kurios dėl giles senatvės ar nesveikatos skureta svetimuose kraštuose, toli nuo sa-
vųjų, kurioms Motinos Diena yra tik dar viena paprasta skurdus gyvenimo ir vargo diena, dažnai be pakankamo maisto, be padoraus drabužio ir net be gero žodžio, kurių artimieji, jei ne vergauja okupantui Sibiro kasyklose, tai skursta kur nors svetimuose kraštuose ir, jeigu mintyse prisimena savo motiną, jai negali nieko pagelbėti ir neturi galimybės jos pagerbti ir pareikšti jai savo meilę.

Dirbančiųjų solidarumo ir taikos šventė

Kanada ir Jungtinės Amerikos Valstybės turi valstybinę Darbo dieną, kuri yra švenčiama ir apmokama. Šiemet ji bus rugsėjo 3 dieną.

Tačiau viso pasaulio darbininkai turi savo šventę. 1889 metais Antras, socialistinis, Internacionalas paskelbė gegužės mėnesio 1 dieną viso pasaulio darbininkų solidarumo ir taikos šventę. Nuo tos dienos viso pasaulio darbininkai tą dieną švenčia.

Laikui bėgant Gegužės Pirmosios šventės prasmė buvo išplėsta: ji buvo paskelbta visų dirbančiųjų solidarumo ir taikos švente. Todėl, kur tik tai galima, Gegužės Pirmosios diena švenčiama ir darbininkų, ir darbo inteligentijos, ir bendrai visų dirbančiųjų. Tai yra galingas visų dirbančiųjų solidarumo pareiškimas, nežiūrint jų politinių pažiūrų, nes dabartinės profesinės sąjungos dalyvuoja visokių politinių pažiūrų žmonės.

Tačiau šią šventę stengiasi išnaudoti ir tie, kurie yra prieš darbo ir darbininkų teises. Visada bandydavo Gegužės Pirmosios šventę išnaudoti Hitleris ir dabar vis dar išnaudoja Stalinas, nors nei vienam, nei

KANADOS UŽSIENIO POLITIKA

Kanados užsienio politikai, svarbumo tikrai Commonwealth'ui susijusiai su Jungtinėmis Valstybėmis, yra duotas naujas aiškumas po Užsienio Reikalų Ministerio Pearso'o paskutinio apsilankymo Toronte.

P. Pearsonas kalbėjo du kartus: „Empire“ ir „Canadian“ klubuose. Užsienio reikalų ministeris konstatavo, kad Kanada ejo lygiagrečiai su Jungtinėmis Valstybėmis, bet kad šitas kraštas nebūtų „velkamas“, nei jis „atsiliktu“.

„Mes paliekame sau teisę kritikuoti... jei mes taip daryti jaučiame reikalinga“, sakė jis. „Mes nesutinkame būti tikrai atgarsiu vieno kurio nors balso“.

Pearson'o deklaracija atsitiktinai sutapo su Gen. MacArthur'o atleidimu. Užsienio reikalų ministeris, kaip svarus Jungtinių Tautų Taryboje balsas, neseniai pareiškė nepasitenkinimą dėl MacArthur'o Jungtinių Tautų reikalų vedimo Tolimuose Rytuose.

Jis vien jis paaiškino, kad jis jautė, jog be Jungtinių Tautų tiesioginės vadovybės bendroje kovoje prieš komunizmą galėtų būti mažai vilties pasisekimui. Daugiau nebuvo klausimo, ar Jungtinės Valstybės išpildytų savo tarp tautine atsakomybę „bet kaip“ jai tai padarys ir kaip likusieji iš mūsų bus įtraukti“.

Jis prisiminė, kad dar ne tiek daug metų praėjo, kai Kanados užsienio politika turėjo

Mūsų mielą bendradarbį

ALBERTĄ JONELĮ

ir

P-lę MILANĄ GEČAITĘ,

sukūrusius lietuviškos šeimos židinį, sveikiname ir gražaus gyvenimo linkime

KLCT, Sp. b. NL ir NL.

Mūsų malonius ir brangius

p. p. MILANĄ GEČAITĘ

ir

ALBERTĄ JONELĮ

vestuvių proga sveikiname ir linkime laimingo gyvenimo:

Genė Narbutaitė ir Jonas Meilutis,
Herta Šulmistraitė ir Vytautas Gečas,
Lena Šulmistraitė ir Algis Pilypaitis,
Genė Matulytė ir Juozas Parojus.

p. MILANĄ GEČAITĘ

ir

p. ALBERTĄ JONELĮ

sukūrus lietuvišką šeimos židinį, sveikina ir linki visokeriopos laimės

Aldona ir Antanas Morkūnai.

Brangius Bičiulius

JULIJĄ NAUJOKAITĘ

ir

ANTANĄ VITKAUSKĄ,

sukūrusius gražią lietuvišką šeimą, sveikiname, džiaugsmo, laimės ir saulėto gyvenimo linkime

Algis ir Olė.

Mūsų mieluosius

JULIJĄ NAUJOKAITĘ

ir

ANTANĄ VITKAUSKĄ,

sukūrusius lietuvišką šeimos židinį, sveikiname, daug laimės ir gražaus gyvenimo linkime

Petras ir Stasys.

reikalingi. Nėra abejonės, kad tų Sąjungos ir jos komunistų Kanada sugrįžtų prie tos be-
nių sąjungininkų grąšinimas
veik visiško nusiginklavimo po
verčia šią kraštą prisidėti
litikos, jeigu pasaulis džiaug-
prie kitų demokratijų militari-
tusi politinė taika. Bet Soviet-
nės jėgos padidimo. (ot).

JUOKDARIAI...

Kodėl ne Stalino?

Komunistų „Laisvė“ nepa-
prastai nepatenkinta Pasaulio
Lietuvių Bendruomenės orga-
nizavimu. Ji spjaudėsi prieš
tą bendruomenę bendrai, o kai
pasirodė, kad ir Amerikos lie-
tuviai jau organizuoja PLB
dalinį — Amerikos Lietuvių
Bendruomenę, kuriai jau pri-
taria ir Amerikos Lietuvių
Taryba — ALT, apjungianti
visas JAV lietuvių politines
ir fraternalines organizacijas,
„Laisvė“ atidarė visas didžia-
sias dūdas ir pradėjo bombar-
duoti „editorialais“. Girdi,

„Kas jų „bendruomenę“ su-
darys? — Buvusieji Hitlerio
žudeikos Lietuvoje, visokie
prasiradę smetoniniai politikie-
riai, žiaurūs lietuvių tautos
priešai, klerikalai, fašistai, na,
ir socialistai“.

Kaip matome iš šio kreivo
„Laisvės“ teigimo, bendruo-
menę sudarys visi Amerikos lie-
tuviai, tikrai neįsėis... „progre-
syvieji“ arba komunistai. Bet
ne tas čia įdomu, idem, ko-
dėl „Hitlerio žudeikos“? Ar
todėl, kad tikri žudeikos —
Stalino žudeikos — čia neįsėis.
Juk visi žino, kad lietuviai su
Hitleriu nieko bendra neturė-
jo. Lietuviams lygios vertės
yra Hitleris, kaip ir Stalinas,
nes jie abu tikri žudeikos, vie-
nas už kitą „geresnis“.

Patys muša — patys rėkia.
JTO siekia taikos. Ji kelis
kartus jau siūlė Korejai taiką,
bet Maskva, kuri pradėjo Ko-
rejos karą, neleidžia šaurinei
Korejai taikytis. Maža, to,
Maskva įsakė Mao-Tse-Tun-
gui pradėti su JTO karą.

Bet „progresyvieji“ tartum
to nežino. Todėl, ignoruoda-
mi Jungtinių Tautų organiza-
ciją ir jos principus, apie JTO
komisiją Korejos karui likvi-
duoti piktaip pašaipauja: girdi,
komisijos „darbas palengvės,
jei Amerika leis jiems siekti
taikos“...

Kodėl ne Maskva? Maskva
pradėjo karą, Maskva nelei-
džia nei Korejai, nei Kinijai
taikytis, — tai juk Maskva kal-
ta. Patys muša ir patys rėkia.
„Prakaitinė darbo sistema“ —
— Rusijos bolševikų išradimas.
Rusijos komunistai, nešma-
nydami, kaip priversti darbi-
ninkus dirbti virš akordinės
normos, sugalvojo stachano-
vizmą: darbininkas, liečiamas
prkaita, turi išdirbti ne vie-
ną, bet dvi-tris normas. Tam
stachanovinkų metodai dab-
ar duotas vardas: „Prakaitinė
darbo sistema“, rusiškai —
„Potogonnaja sistema“. Pra-
kaituok, būk stachanovinku,
bet už tai jokio atlyginimo ne-
gausi.

Pav., kaip skelbia „Liaudies
Balsas“, odų užtraukėjas P.
Belinkevičius per pamainą iš-
dirbęs 9 normas. Ir lieja žmo-
gus prakaitą. Taip net bau-
džios laikais nebuvo. Gera
ta „prakaitinė sistema“ —
stachanovizmas...

Prieš toleranciją ir solidarumą.
Komunistai pripažįsta tik-
tai smurtą ir prievartą, — todėl
jiems tautiečių solidarumas ir
tolerancija yra nepakeliamas,
didžiausias priešas. Štai, „Lais-
vė“, pacitavusi „Keleivų“ pa-
skelbtą visuomeninio teismo
sprendimą, kuris tautiečius įpa-
reigoja būti tolerantiškesiems ir
solidariais, sušunka: „Velnio
su tokiais teismais“!

Taigi, o kai tie žmonės su-
ruošia pikietavimus, atseit —
nerodo solidarumo, tai vis dėl-
to nepatinka?
Todėl, jeigu jums „progre-
syvieji“, nereikia tolerancijos
ir solidarumo, tai ko spjau-
dote piktai pašaipauja: girdi,
Mandrappylis.

Didžiai Gerbiamiems KLCT Nariams

MARIJAI IR JONUI LEKNICKAMS,

mirus p. Leknickienės MOTINAI, Lietuvoje, nuoširdžią užuojautą reiškia

KLCT, Sp. b. NL ir NL.

Didžiai Gerbiamiems Visuomenės Darbuotojams

MARIJAI IR JONUI LEKNICKAMS,

mirus p. Leknickienės MOTINAI, didžią liūdesio va-
landoje reiškia nuoširdžią užuojautą

E. ir J. Kardeliai.

Šeima lietuviškumo tvirtovė

DR. V. DAUGIRDAITĖ - SRUOGIENĖ.

III.

Konkrečiai kalbant apie tai, ką mūsų sąlygomis šeima gali daryti mūsų jaunos kartos tautybei išlaikyti, galima duoti eilę patarimų.

1. Ne tik žodžiais, bet ypač gyvais pavyzdžiais ir nuosirdžia veikla palaikyti namuose patriotinę nuotaiką, griežtą ir aiškų lietuviškai tautišką nusistatymą. Auklėtojai negali patiekti to, kuo patys netiki. Todėl tėvai turi patys nuolat budėti, save kontroliuoti, nesumukti dvasiškai ir išlaikyti savyje mūsų brangius idealus.

Protingi ir padorūs svetimtaliai mus supranta ir už mūsų ištikimybę savo kraštui ir kalbai tikrai gerbia. Pavyzdžiui, vienas iš geriausių žinovų Europos politikos ir tremtinių būklės, Amerikos profesorius James Burnham rašo savo garsiaame veikle „The coming defeat of communism“: „Jų (tremtinių) širdis nuolat jaudina grįžimo mintis; jie nenori susitaikyti su naujais namais naujoje tėvynėje. Ir tai net mums pagiedaujama, kad taip būtų. Nesusitaikymas ir esama padėtis yra simptomas, kad komunizmo plėtimasis yra laikinas dalykas“.

Rimti amerikiečiai su panika ir nepasitikėjimu žiūri į tuos mūsų tautiečius, kurie pernelyg uoliai amerikonėja. „Mes jais nepasitikim — jų uolumas verčia įtarti, ar jie nebuvo nacių kolaborantai ir kelia abejonių savo laikui jie nesukubės raudonuoti“, — kalbėjo man „Employment office“ tarnautojas, o taip pat panašiai išsitarė ir vienas žymus Amerikos rašytojas.

2. Visad kalbėti su vaikais namie ir už namų tikrai lietuviškai, taip pat griežtai reikalauti iš vaikų savo tarpe irgi vartoti tėvų kalbą.

Deja, ir pagarsėjusioje savo tolenrantingumu Amerikoje šiandien atsiranda šovinistinių tendencijų, pasitaiko, kad amerikiečiai rodo nepasitenkinimo, girdėdami svetimą, jiems nesuprantamą, kalbą, o mokyklų vaikai aiškiai mūsų vaikus pašiepia. Nekreipkim į tai dėmesio. Garbingi amerikiečiai dažnai iškelia mūsų tėvynės meilę ir stato ją pavyzdžiui saviškiams. Kiti net randa mums netikėtų argumentų, stačiai stebėdamiesi, kad mūsų tėvai kreipiasi į savo vaikus angliškai. „Kodėl jūs gadinat savo vaikams anglų kalbą? Jūs gi neišmokysite jų angliškai, patys kalbėdami neteisingai — blogu akcentu. Geriau kalbinkit savo vaikus lietuviškai“. Apie tokią vieno amerikiečio profesoriaus pastabą viename mūsų tautiečių pasakojo man p. Mykolienė Biržiskienė.

3. Leisti vaikams į lietuviškus darželius, į lietuviškas mokyklas, į šeštadienio lituanistikos mokyklas, kur tai tik yra įmanoma. Stropiai žiūrėti, kad vaikai sąžiningai atliktų tų mokyklų duodamą darbą.

Tose mokyklose vaikai turi progos sistemingai mokytis lietuvių kalbos gramatikos, o lietuvių literatūros, Lietuvos istorijos ir geografijos pažinimas bent iš dalies atstos jiems tuos saitus, su savąja žeme, kurių jie neteko į aplėisdami.

4. Skatinti meilę lietuviškajai knygai, organizuojant skaitymus, bibliotekų lankymą, kurti namie bibliotekėles ir kontroliuoti vaikų lėktūrą.

5. Pratinti prie mūsų spaudos, išrašinėti mažiesiems tai, kas jiems skiriama, o vyresniuosius laikraščių pagelba įvesti į mūsų visuomeninį gyvenimą, aiškinti dabarties ir praeities problemas.

6. Žadinti susidomėjimą visuomeniniu gyvenimu ir skiepyti kiekvienam, kad jo pareiga yra jame dalyvauti be savanaukiškumo.

7. Dainuoti su vaikais lietuviškai.

Mūsų liaudies dainose glūdi didelis lobynas — atskleiskim jį vaikams. Tam daug laiko nereikia: keliolika minučių po darbo vakare. Šventadieniais. Liaudies dainų nuotaika taip nuostabiai perkelia mus į Lietuvos laukus ir miškus, perduoda jų eleginį grožį.

8. Iš pat mažumės mokyti vaikus lietuviškų eilėraščių. Tai puiki priemonė lavinti grožio pajautimą. Ypatinai rekomenduojama toms šeimoms, kuriose nėra dainininkų, bet taip pat labai gera ir greta vokalinio ar instrumentalinio mūsų liaudies motyvų perteikimo.

9. Duoti progos vaikams klausytis lietuviškų radijaus valandėlių.

10. Sekti vaikams mūsų liaudies pasakas, kalbant vartoti mūsų vaizdžias patarles, gyvus priežodžius, užminti mįsles ir progas pasitaikius pasakoti apie įvairių sezoninių darbų papročius.

11. Nuotaikingai palaikyti mūsų švenčių papročius ir tradicijas, aiškinti jų simbolinę reikšmę. Kūčių vakaro ar Velykų ryto išgyvenimai palieka kiekvienam skaidriausius atsiminimus iš vaikystės dienų.

Pavergtoje Lietuvoje

„Po Stalino konstitucijos suale knisai reakcionieriai“.

(Vladas Niunka, Lietuvos KP (b) CK sekretorius).

Lietuvos TSR, Mokslų akademijos mokslinio turimo darbas vis glaudžiau siejamas su socialistinės statybos uždaviniais. Akademinės bendradarbių parašė eilę mokslinių veikalų, demaskuojančių lietuviškų buržuazinių nacionalistų ir reakcinių katalikų dvasininkijos antikomunistinę veiklą.

Vykdydamas istorinius VK P(b) nutarimus ideologinio darbo klausimais, partinė organizacija kovoja prieš kelia klūpčiąvą buržuazinei vėkarkų kultūrai, prieš buržuazinį kosmopolitizmą ir nacionalizmą.

Štai kodėl mes ir ateityje turime nenuilstamai dirbti, vystydami darbo žmonių komunistinį auklėjimą, ryžtingai kovoti prieš ideologinius iškrypimus, buržuazinio nacionalizmo pasireiškimą ir kitas kapitalizmo liekanas žmonių sąmonėje.

„Tiesa“, 1951. II. 13.

Neaktyvūs argitatoriai...

Yra rinkiminių apylinkių, kuriose dar silpnai išvystytas agitacinis propagandinis darbas, nesutvarkytos agitacinių punktų patalpos, galutinai nepatiktinti rinkėjų sąrašai ir pan.

12. Daugiau bendrauti su tautiečiais ir ieškoti ne tik vaikams ir jaunimui bendrai tinkamos draugystės, bet lietuviškos draugystės.

13. Kovoti su gatvės įtaka vaikams, kuri juos įtraukia į amerikoniško gyvenimo banalumą, daugiau jiems laiko skirti, tinkamai organizuoti jų laisvalaikį, neleisti lankyti tuščių tiltų ir skaityti tokią skoni gadinančią ir taip žmogų nivedančią literatūrą kaip „Comics“ ir pan.

14. Skatinti ir padėti vaikams leisti jų pačių parašytus laikraščius. Apylinkėje, kur gyvenas mokytojas, ar šiaip intelligentas vaikų bičiulis gali tam tikslui suorganizuoti vaikų būrį ir padėti jui darbui.

15. Organizuoti vaikų spektaklius, koncertus, tuo būdu geriausiai atitraukiant vaikus nuo nutautėjančios ji draugystės. Nepamiršti tautinių šokių ir žaidimų.

16. Skatinti vaikus rašyti dienyną lietuviškai — tai padės irgi apsaugot vaiką nuo paprasto galvoti svetima kalba.

17. Raginti vaikus daryti užrašus iš lietuvių poezijos ir literatūros.

18. Užmegzti korespondencijos ryšius su lietuvišiais draugais, pažįstamais, giminėmis.

19. Stengtis kuo geriau išnaudoti tą laiką, kada namie susirenka visi šeimos nariai — bendrus pusryčius, pietus, vakarienę. Tik daugiau bendraujant su jaunimu galima išlaikyti savo rankose jų vystymosi vairą. Panaudoti kiekvieną progą su kuriais pagelba galima megzti tvirtesni ryšį su tolimą tėvynę, su mūsų žmonėmis. O kiek tokių galimybių yra. Įvairūs kolekcionavimai, kaip pašto ženklų, vaizdų ir spaudos išskarpų (tik tam tikslui vartoti periodiką, niekad knyga) juostų audimas, įvairūs rankdarbiai.

20. Lankytis su vaikais įvairias lietuviškas paskaitas, parodas, muziejus, spektaklius, koncertus, minėjimus, pramogas, piknikus. Čia yra proga susipažinti su mūsų kultūros gyvenimu ir sueiti tautiečius.

Daug kas paskaitės šias mano pastabas, nusišypsos, sakys: „Taip, mes patys vis tai žinome, bet kaipgi tai įvykdyti? Iš kur laiko? Darbas, fizinis darbas mus visai išsiūpija, atima visą laiką ir norą gyventi!“. Bet kas turi vaikų, tas turi ir pareigą, tas neša už jų auklėjimą atsakomybę. Turime daryti visa, ką tik galima. Ideals sunkiai pasiekiamas, bet vis prie jo turime eiti. Tik visas jėgas įtempe, išsaugosim per baisią pasaulio audrą mūsų vaikus Laisvai Lietuvai.

vų paveldėjimą apie 10.000 litų vertės. Nesukombinavęs, kaip jis iš to galės padaryti gyvenimą ir nutaręs vykti laimės jėskoti už jūrių marių. Bet atvykęs Kanadon, patekęs, kaip jau sakytą į neregėtus ir nelauktus sunkumus. Daug teko vargti, kol pagerėjo laikai, kol atsirado darbu, vėliau — pelningesni darbai, iš kurių gaunamo atlyginimo galima buvo susitaupyti ir tvirtai įsikurti.

Dabar ponų Matulaičių gražūs namai ir p. Matulaitis yra vienas stambiausių Victoria Cleaners & Dyers Co. dalininkų — savininkų.

Nors buvo jau apie 11 valandą nakties, p. Matulaitis mieliai sutiko parodyti savo įmonę, kuri yra 2836 Allard Ave, Ville Emarde; čia pat, ties jų namais.

— Mūsų įmonėje dieną ir naktį budi žmonės, — sako p. Matulaitis.

Ir tikrai: į dvejų aukštų namus, kuriuos puošia didelės raidės iš kaba VICTORIA, p. Matulaičiui paskambinus, tuojau atėjo naktinis sargas, lietuvis, ir atidarė duris.

Per kontorą, kurioje p. Matulaitis nurodė kabinetus, kuriuose dirba valybos vadovy-

Šitokie faktai pasitaikė Sirvinčių, Vievio, Ukmergės ir kai kuriuose kituose Vilniaus bei Klaipėdos sričių rajonuose. Tų rajonų partiniai darbuotojai pasidavė nesveikoms nusiraminimo nuotaikoms. Kaip pavyzdį galima nurodyti Nemenčinės rajoną. Vos tik tai 50 metrų atstumas skiria partijos rajono komitetą nuo agitacinio punkto patalpų. Atrodo, kad jau bent šį punktą galima gerai patikrinti ir sutvarkyti. Bet kaip jis atrodo! Agitacinio punkto darbas ampirės. Agitatoriai masinio — politinio darbo rinkėjų tarpe beveik nedirba. Pasikalbėjimai su rinkėjais, paskaitos neorganizuojamos, laikraščiai ir žurnalai kolektyviniai neskaitomi, politinė informacija rinkėjų tarpe neatliekama. Agitacinio punkto patalpos visai nesutvarkytos, jose niekas nebudi. Iki šiol čia dar neiškabinti rinkėjų sąrašai. Negalima suprasti, ką iki šiol veikė partijos rajono komitete propagandos ir agitacijos skyrius, kuriam šie klausimai turėtų labiausiai rūpėti. Ar visa tai nerodo, kad LKP(b) Nemenčinės rajono komitetas neatsakingai žiūri į tokį didelę politinę reikšmę turinčią klau-

simą?

Iš „Tiesos“ vedamojo, 1951. 2. 13.

OKUPANTŲ DARBELIAI VILKIOJ, ARIOGALOJ, GIZUOS IR ALKSNĖNUOSE

„Tiesa“ Nr. 260, lapkr. 2 d. Kauno sriteis švietimo inspektorius A. Markavečius straipsnyje „Tinkamai sutvarkyti mokyklų pastatus“ rašo: „Vilkijos rajono statybos — remonto kontora (buv. vedėjas Kalina) pagal sutartį ligi mokslo metų pradžios turėjo atlikti kapitalinį remontą Vilkijos ir Ariogalos vidurinėse mokyklose. Tačiau darbų laikui neužbaigė. Remonto darbus tenka vykdyti mokslo metų eigoje, bet kontoros vadovai darbus taip delsia, kad jie dar neužbaigti dar lig šiol. Dar daugiau: naujas kontoros vedėjas drg. Korotkow atlikti remonto darbus Ariogalos mokykloje visiškai atsisakė“.

Markevičius pasipiktinęs, kad „šias taip svarbias pareigas“ lauzo Alytaus statybos kontoros vedėjas Aleknavičius, Vilkaviškio remonto artelė „dailidė“. Markevičius nurodo: „Pasirodė, kad daugelyje mokyklų remontas atliktas neatsakingai — žema kokybe. liaudies turta“.

Iš skautų gyvenimo

IŠ MONTREALIO SKAUCIŲ „NERINGOS“ TUNTO VEIKLOS.

Balandžio 22 d. skautų tuntas „Neringa“ Juan Mance salėje suruošė vakarą. Jei šis vakaras būtų tik eilinio pobūdžio, apie jį netektų spaudoje nė kalbėti. Manau neapsiriksiau pasakydamas, kad tai buvo jaunimo šventė. Ypač jį buvo ne eilinė mūsų mažiesiems, kurie tiek patys galėjo sekminti pasirodyti, tiek jauniesiems žiūrovams programa buvo lengvai suprantama ir įdomi.

Grįžtant prie pačios programos bei jos išpildytojų, norisi išskirti viens gana būdingas dalykas. Šimtu procentų visos vyresnės skautės dalyvauja scenoje Krumino „Sėkmedienės popietėje“. Montažas humoru bei jaunatviška nuotaika dvelkia nuo pat pradžios iki galo. Jaunimas, kuris įeiko patarimų pas senį atstovaujantį visus vyresniuosius, visuomet ras gražią išeitį: ši mintis tęsiasi per visą montažą.

Pertraukos metu buvo skaitomi trys konkursiniai rašiniai „Naikink pasaulįje pikta, bet pirmiausiai pačiame savyje“. Skautės tarp 12 — 14 metų parodė, kad daug dalykų jos supranta ir mato blogio priežastis. Geriausi rašiniai buvo J. Narbutaitės, S. Pakulytės ir I. Šipelytės.

„Snieguolė ir septyni nykštukai“ buvo visos programos centre, nes scenoje pasirodė „artistai“ 6—8 metų vadovaujami D. Dikintytės ir L. Gailevičiūtės. Gražūs kostiumai nykštukus tikrai darė mažais seniuokais, kurie su dideliu įsi-jautimu į savo „roles“ labai

Alksnėnų septynmetėje mokykloje langai buvo neįstikinti ir nenudažyti, daugelyje vietų nendėtos grindys, neįstatytos durys, sienos nenudažytos ir tt. Panašiai atremontuota Gizių septynmetė ir eilė kitų mokyklų...“

LIETUVIŲ DARBININKŲ VARGAI PAGELAZIŲ DURPYNE

Jau kelinti metai bolševikai visu smarkumu eksploatuoja Pagelazių durpyną (Ukmergės apskr.). Didžiulis lietuvių darbininkų skaičius čia atiduotas maskoliškos administracijos nemalone. Pati „Tiesa“ šaukia pagalbos šioms išnaudojamiems darbininkams, kurių šeimnininkai šiuo metu nebėra „buržuai“. „T.“ nurodo faktus, kad Aklo ežero Samanynės ir Tabalų durpyną darbininkai visada valgė tik žalią ir neskanią duoną. Be to, čia su sirinke darbininkų išnaudotojai“ išgrobstą jiems patikėtą liaudies turta“.

sklandžiai pergyveno snieguotą (L. Gailevičiūtės) mirtį ir malonu buvo stebėti jų džiangaus, kai riteris (D. Dikintytė) prikėlė jų snieguolę. Daugiau mažų vaidinimėlių su mažaisiais artistais ir skautės yra pirmosios, kurios stoja kovon su mūsų mažųjų anglinimo galvų jimu ir komikais.

Pabaigai skautės davė „Meilės majonezą“. D. Dikintytė ir L. Gailevičiūtė parodė, kad joms reikia pabandyti savo gabumus puoselėti ir nepamiršti.

Po programos šokiai su pavairinimais bei loterija.

Vakarą reikia skaityti pilnai pasisekusiu, ir laukina daugiau panašių, kur ir be alaus galima pasilinksminėti. P. L.

„VYČIO“ KORPORACIJOS CENTRAS JAV-bėse.

Iki šio laiko „Vyčio“ korporacijos centras buvo Vokietijoje, iš kur ir buvo vadovaujama visiems padaliniais. Taip pat čia buvo leidžiamas oficialus ASS nariams biuletenis — „Vyčio“ II dalis. Pasilikus Vokietijoje labai mažam vytiškių skaičiui ir jiems susikoncentravus daugiausia JAV-bėse, nebuvo tikslinga centrą laikyti Europoje. Tai gi šių metų vasario mėnesio pirmomis dienomis centras buvo perkeltas į JAV-bes ir dabar pasiekiamas šiuo adresu: Bronius Kviklys, 7320 So Tal man Ave, Chicago 29, Illinois, USA.

Tavo išmintis tebūnie išmintis žilų plaukų, bet tavo širdis tebūnie nekaltos vaikystės širdimi. Schiller.

— Jeigu tiek ilgai vienoje įmonėje dirbate, tai gi jums priklauso pensija, — sakau.

— Oi, ne. Neduoda jokios pensijos, — atsako.

Kai skyrėmės taisydamiesi į namus, buvo jau 11 val. nakties. Palytos miesto gatvės blizgėjo elektros šviesoje. Pasitaikė p. Mankus, kuris gražiu savo automobiliu mus parvežė į namus.

O mums galvojasi, kad yra vertingas tautiečių prasiveržimas į savarankų gyvenimą. P. J. Matulaitis su savo kompanionais — J. Kraučeliūnu ir A. Majausku yra verti pagarbos, kad sugebėjo nugalėti sunkumus ir sukurti savarankišką gyvenimą.

Atkreipiamas tautiečių dėmesys į tai, ne tik tai todėl, kad jie pasinaudoję VICTORIOS (pakanka tikrai paskambinti telefonu TR 1135 ir atvyks automobilis, kuris ir paims ir į namus pristatys valymo arba saugojimo reikalingą daiktą. Skambinant galima kalbėti lietuviškai), įmonė, bet kad ir turėtų prieš akis ją kaip gerą pavyzdį, kuris akivaizdžiai įrodo, kad lietuvis gali ir sugeba savarankiškai prasikurti. (d. b.)

Kaip Kanadoje kūrėsi lietuviai

VICTORIJOS ĮMONĖJE.

17. Daug gerų atsiliepiamų teko girdėti apie montrealietį, kaip sakoma — seną montrealietį, Joną Matulaitį, bet neteko jo pažinti arčiau. Tačiau pasitai-kė proga: vienas siurprizas atvedė į kitą — visai nelauktai ir netikėtai — į tikrą siurpryzą. Su ponais Matulaičiais teko suipažinti jų pačių bute.

O butas pp. Matulaičių, 2701 Allard, Ville Emarde, tikrai gražus. Tiesa, kaip ir daugelis Montrealio butų, išore jis nieku ypatinga nepasivizmi, tačiau viduje jis turtingai, gražiai ir patogiai įrengtas.

Maloni šeimnininkė ponija Matulaitienė tuojau griebėsi vaišinti. P. Matulaitis atsigabeno pastiprinančių lašų...

— Kaipgi, pirmą pažinčiai būtinai reikia! — sako ponija Matulaitienė, nors jos tas vakaras buvo perkrautas visokiais reikalais. Ir nebuvo laiko plačiau pasisėkėti.

— P. Kardelienė, kaip sužinojau iš spaudos, turėjo neleng

vą jaunystę, bet aš turėjau dar sunkesnę, — pirmosios mūsų pažinties pradėjo p. J. Matulaitis, kai kaimynai gražiai įvertino pp. Matulaičių įsikūrimą. — Savo metu, depresijos metais, man teko stovėti eilėje prie bendrojo miesto teikiamo katilo, iš kurio gaudavome sriubos...

— E. Kardelienės jaunystė, p. Matulaiti, sušvelnintai aprašyta. Bet tai nesvarbu. Svarbu, kad Tamsta, kad ir prie bendro sriubos katilo šovėjęs, sugebėjęs išeiti iš tų būdų, sugebėjęs sukurti sau ateitį, kokios daugelis tautiečių, kad ir nestovėjęs prie šelpia-mųjų sriubos katilo, nesugebėjo to padaryti ir šiandien vargsta, dažnai net drebėdami prieš „bosus“ ir niekuomet netikrą dėl rytojaus dienos... O juk darbo žmogui nepaprastai yra svarbu, kaip pasakė Amerikos prezidentas, būti laisvam nuo baimės dėl ryt dienos...

P. J. Matulaitis prisimena Lietuvą. Jis gavęs iš savo tė-

Ką žinome apie atomą ir atominę energiją

RAŠO PROF. DR. K. VALTERIS.

Deja, praėjo romantiškieji Viduramžių laikai, kada riteriškumas, garbė ir meilė buvo visų dėmesio centre. Mūsų kalbos sukasi dabar apie Koreją, atomą, o ypač atominę bombą. Ir ne nuostabu, nes juk gyvename atominiam amžiuje!

Išmokimas naudotis dabartinio civilizacijos aukščio, o išmokimas naudotis suskaldyto atomo energija atidarys naują erą mūsų planetoje — žemėje. Tinkamas išnaudojimas atomo energijos energijos inžinerijai, medicinai, žemdirbystei ir kitiems mokslams, o tuo pačiu ir visai žmonijai žada ža vingą rytojui.

Radiumą, kuriuo sėkmingai gydoma vėžio liga, atrado prancūzų mokslininkas Curie su savo žmona, prieš 50 metų; su dideliu vargu jo gauta ligi šiol tik apie du svarus visam pasauliui ir todėl jo kaina visą laiką buvo pasakiškai aukšta, o Pacifike išsprogintos atominės bombos sukeltose garuose, manoma, buvo apie 100.000 svarų radiumi panašios radioaktyvios medžiagos. Kiek tūkstančių ir milijonų žmonių gyvybių būtų galima išgelbėti panaudojus tik dalį šių „medžiagų diagnostikos ir gydymo tikslams? Vienos atominės bombos sprogdimo metu atpalaiduotos energijos užtektų varyti visas JAV elektro jėgaines keletą mėnesių!

Arba vėl; sena buvo alchemikų svajonė pasigaminti aukso iš paprastų ir pigių metalų. To laiko mokslininkai išjuokė tuos svajotojus kaip tik vandenį. Bet dabar, jei anie alchemikai galėtų atsikelti iš grabo, tai tuos „išminčius“ ne tik išjuoktų, bet ir pirštais užbadytų. Atitinkamai rikiuojant atomus, dabar jau galima pasigaminti aukso bei kitokių gėrybių. Tiesa, toks „atominis“ aukso gaminimas kol kas, yra žymiai brangesnis už senoviskų būdų gaunamą auksą, bet ateityje — kas žino? Gal greitai gamyba bus taip supaprastinta ir pigi, kad visi galėsime apsigyventi auksiniuose rūmuose! Žodžiu, atrodo, kad artinasi rojus — tikrojo rojus amžius. O gal! O gal čia artėja tikroji pasaulio pabaiga? Tai priklauso ar žmogus sugebės įrodyti, kad jis tikrai yra protingiausias padaras žemėje.

Neseniai spaudoj pasirodė knygutė „Atomic Warfare“, skirta plačiai visuomenei supažindinti su atominio karo tikrove ir apsaugos priemonėmis. Ta proga visų pirma, pakalbėsime apie tą, taip dabar populiarią atomą, o po to smulkiau

susipažinsim su minėtoji knygutė išdestytomis mintimis.

MOLEKULĖ IR ATOMAS

Molekulė yra mažiausia savaranki medžiagos dalelė, sudaryta iš įvairaus skaičiaus atomų. Jei medžiagą vaizduosime kaip miestą, tai jos molekulės bus namai, o atomai — kambariai. „Namai“ — molekulės gali būti įvairaus dydžio ir turėti įvairių skaičių kambarių — atomų. Pavyzdžiui krakmolo molekulė yra sudaryta iš daugelio tūkstančių atomų, bet jos vistiek negali pamatyti net ir pro stipriai didinamą mikroskopą. Vandens molekulė yra daug kartų mažesnė. Bet jei vandens molekulę ir žmogų didintume tiek pat kartų, tai molekulėi pasiektų žmogaus dydį — žmogus būtų jau toks didelis, kad lengvai pasiektų saulę, kuri yra „tik“ 93 milijonai mylių atstumu nuo žemės!

Molekulės yra didelės neuromos: jos visą laiką juda, kruta ir... nepavargsta! Jų judėjimas yra juo greitesnis — juo aukštesnė temperatūra: pav., karštų garų molekulės juda daug greičiau kaip šaltų. Nors kai kurios molekulės gali judėti ir didesniu, kaip 1000 mylių per valandą greičiu (greičiau už sprausminius lėktuvus) bet jomis važinėti nepatartina, nes šis malonumas gali baigtis liūdnai... Mat, ten nėra jokių judėjimo taisyklių ir jos lekia kaip pašėlusios visomis kryptimis ir, žinoma, nuolat trankosi viena į kitą (neatsiprašinėdamos).

Žodis atomas graikiškai reiškia „nepjaustomas“; šiuo žodžiu buvo pavadinta mažiausia medžiagos dalelė, kurios kaip manyta daugiau nebegalima susmulkinti. Matom, kad graikai klydo, nes dabar tą „nebesusmulkina“ dalelę mes smulkiname — skaldome ir dar koku triukšmu!... Atomo vardas „iš papratimo“ paliktas nors jis dabar vaizduojamas kitaip, negu senieji greičiai. Tai, atomo klausimas nėra naujas. Graikų mokslininkai dėl jo ginčijosi kelis šimtmečius prieš Kristų. Gi anų laikų Indijos mokslininkai buvo apskaičiavę net atomo dydį, kuris mažai tesiskiria nuo dabartinio! Dėl atomo ne mažai sielojosi ir viduramžių mokslininkai, o dabartiniais laikais ne tik mokslininkai, bet ir valstybių vyrai.

Nors mes save laikome gana dideliais ir iš aukšto žiūrime į tokius mažytėlačius padarus, kaip atomas, bet jis jaučiasi esąs gana didelis! Ir, iš tikrų,

jų, atomas — tai atskiras pasaulis, panašus į mūsų saulės sistemą: jo vidury yra teigiama elektra apkrautas labai sunkus branduolys, o aplink jį ratu ir keliais ratais skrieja neigiama elektra krautos lengvutės dalelės — elektronai. Mūsų saulės sistemoje saulę atsto- to atomo branduolys, o žemę, Marsą ir kitas planetas — jo elektronai. Tarpas tarp branduolio ir elektronų yra proporcingai didelis: pav., jei heliomo atomo branduolys būtų žirnio didumo, tai jo elektronas (mažesnis žirnio dydžio) būtų ketvirtį mylios atstu! Tai, gi, daiktai, kurie mūsų „griekomis“ akimis žiūrint atrodo labai kieti ir vienalyčiai, kaip pav., skutimosios peiliukas, tai „atomo“ akimis jis yra labiau skylėtas kaip vielų tinklo tvora!...

Branduolio skersmuo sudaro tik vieną dešimtą tūkstantą dalį viso atomo skersmens. Kai atomai jungiasi, tai tik jų elektronai savotiškai susikabina, o branduoliai lieka nepakitę. Jei tautinių šokių šokėjus vaizduosime kaip atomus, tai jų kūnai bus branduoliai, o rankos — elektronai. Atitinkamai susikibę rankomis — elektronais ir judėdami jie gali sudaryti įvairias figūras, k. a. „Kalvelę“, „Malūną“ ir tt., bet juk nuo to šokėjų kūnai nepasikeičia ir lieka kaip buvę.

Yra 92 rūšys atomų, kurie skiriasi dydžiu, svoriu ir konstrukcija. Sunku ir įsivaizduoti kiek galima gauti skirtingų medžiagų ir su skirtingomis savybėmis įvairiai jungiant šias 92 atomų rūšis. Pavyzdžiui su jungę du atomus hydrogeno (vandenilio), kuris dega, su vienu atomu oxygeno (deguonies), kuris palaiko degimą — gausim vandens molekulę, kuri... ugnį gesina. O prijungiant dar vieną deguonies atomą — jau gausim vandenilio peroxydą (dvideginį), kuriuo juodaplaukė, išplovusi savo plaukus... taps blondine!...

Bet ir branduolys nėra vienalytis. Jis sudarytas iš teigiama elektra krautų dalių — protonų ir visai elektra neįkrautų — neutronų. Protonai ir neutronai yra beveik vienodo svorio. Na, mėgstantiems visiška tikslumą, reikėtų pasakyti, kad neutronai vis dėlto yra truputiuką sunkesni už protonus. Protonų ir elektronų skaičius atome yra visada vienodas ir jie krauti vienodu kiekiu elektros tik, kaip minėta, protonai teigiama, o elektronai neigiama. Todėl pats atomas elektriškai yra neutralus. Neutronų skaičius branduolyje gali būti įvairus, bet jie, kaip žinoma, elektriškai yra neutralūs, todėl ir atomo elektrinio apkrovimo tvarkos nepakeičia.

Bus daugiau.

Iš visur ir apie viską

— Per 25 metus, kai Tere- se Naumanaitė turi savą kūną Kristaus žaizdas, Did. Penktadienį jos nekraujavo ir ji neturėjo labai stiprių Kristaus kančios kentėjimų.

— Venezuelos sostinės katalikai Velykinės išpažinties metu kunigus klausykoose, klausančius išpažinčių, vaišina Coca Cola.

— Baigiantis imigracijos darbu ir paaiškėjus, kad vien Vokietijoje paliks apie 5.000 lietuvių tremtinių, BALFo šalpos sritis suintensyvinama. Stengiamasi ne vienį į vargą patekusius sušelpiti, bet ir sukelti pakankamai lėšų jų švietimo reikalmams.

— JAV ir Kanada sutarė taip organizuoti civilinių gyventojų apsaugą karo metu, lyg tarp jų dviejų valstybių nebūtų jokios sienos.

— Argentinos liberalų laikraščio „La Prensa“, kurį per sekioja Peronas, patalpos darbininkai jau iškabino prezidento ir jo žmonos paveikslus, tad nebėsa vilties ir Urugvajų pabėgusiam leidėjui dr. Paz grįžti į redaktoriaus kėdę. Jam pasiūlė garbės redaktoriaus — leidėjo titulą trims mėnesiams „Philadelphia Inquirer“ leidėjas.

— Per 30 metų žemės rutulio gyventojų skaičius padaugėjo 544 milijonais.

— Į Persijos uostą Abadan atvyko trys britų karo laivai. Abadano apylinkėse yra naftos šaltiniai, kur vyksta streikai prieš juos eksploatuojančią anglų bendrovę, reikalaujant nusavinti jos turtą. Abadane yra didžiausios britų naftos valyklos.

— Buenos Aires miestas ant ru kart įsteigė Juan de Garay 1580 metais. Pirmąjį indėnų sunaikino. Patį Garay indėnai charrua nužudė 1584 metais.

1776 metais ispanišką Rio de la Platą „virveinatas“ Buenos Aires miestas pasirinko savo valdžios centro būstine. O federaline Argentinos sostine Buenos Aires yr anuo 1880 metų gruodžio 6 dienos.

Gyventojų Buenos Aires mieste 1819 metais buvo 45.000, 1905 metais jau 958.000, o dabar apie 3.000.000.

Buenos Aires ir jo priemiesčiuose dabar gyvena apie 20.000 lietuvių, t. y., beveik pusė visų Argentinos lietuvių skaičiaus.

— Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos (PLIAS) Argentinos Skyrius 14. I. 51, sutikdamas Naujuosius Metus, turėjo malonų pabūvį užmiestyje.

— PLIAS pirm. Inž. J. Ramanauskas pasakė kalbą, dėkodamas gerb. pp. Gasevičiams už vietą.

Dalyvių tarpe buvo PLIAS nariai inžinieriai ir architektai su šeimynomis: Pp. Krapovic- kas, A. Dičius, J. Steikūnas, B. Baranauskas, P. Bielskus, A. Cikota, St. Kavaliauskas, J. O. Neniškiai, Iz. E. Stankai, B. Šerkšnas.

— Norvegų Nobelio Institutas paskelbė, kad 1951 m. taikos premijai gauti yra 26 kandidatai. Tarp jų Italų pedagogė Montessori.

— Museum National rūmuose Bagotoje, vasario 16 d. atidaryta dailininko Penčylos paroda. Lietuvių vardu žodį tarė Bagotos valdybos pirmininkas, kolumbiečių vardu — senor le Casas.

— Colon teatre Bagotoj, vasario 17 d., įvyko viešas smuikininko Iz. Vasyliūno koncertas.

— Atvykęs į naująją Zelandiją pirmasis P. D. transportas, atgabeno 179 lietuvių. Šiomis dienomis atvyko ir ant rasis laivas su 1.000 tremtinių, kurių tarpe ir 29 lietuviai.

— Pasaulio Liuteronų Federacijos rūpesčiu galės išemigruoti apie 600 klaipėdiečių šeimų, kurias ši organizacija išveža į Kanadą. Kelionės išlaidas apmokės minėta organizacija. Į tai, ar klaipėdiečiai turi D. P. status, ar ne, nebūsią žiūrima.

— Vokietis jezuitas tėv. Leppich, Hamburgo evangelikų bažnyčioj pasakė eilę pamokslų protestantams. Tikslas nurodyti kelią katalikų ir protestantų susivienijimui.

— Bogotos mieste Kolumbijoje vasario 14 d. buvo su- ruoštas kamerinis koncertas. Koncertą ruošė Bogotos kultūros departamentas, Pragramoje — K. V. Banaičio ir Gruodžio veikalai. Koncerto salė buvo pilna klausytojų.

— Vyskupas Padolskis atvyko į Romą. Popiežiaus Pijaus XII paskyrimu, jis nuo savo atvykimo dienos perima aukščiausią lietuvių Šv. Kazimiero Kolegijos vadovybę.

— Brazilijos Prezidentas Getulio Vargas pasirašė dekretą, kad svetimų kraštų laivai, turį teisę transportuoti prekes tarp Brazilijos uostų.

— J. Lunardelli, vienas iš didžiausių kavos plantatorių Brazilijoje, pareiškė, jog dveju metų laikotarpyje kavos kainą nukris.

— Goiás Estade, Brazilijoje, pūva pusė milijono maišų ryžių, nes trūksta transporto priemonių.

— Xaipeco teisėjas Brazilijoje šaukė karius karius pargalbos, nes 180 vyrų gauja ruošė nulinėti tuos, kurie prieš kiek laiko nulinčiavo bažnyčios padėgėjus.

— Lenkijoje ruošiamas naujos konstitucijos projektas, ku-

ris būsiąs Maskvos konstitucijos kopija.

— Brazilijos kariuomenės štabo viršininkas gen. Gois Monteiro pareiškė, jog ryšium su įtempta pasauline padėtimi, yra galimas naujas pasaulinis karas, nežiūrint jų pastangų, kokias deda didžiųjų galybių vyrai. Todėl Brazilijos vyriausybė susirūpinusi šalies saugumu ir imasi vaisingiausių priemonių prieš bent kokią netikėtumą.

— Pietų Afrikoje veikia įstatymai išskiria vietinius ir bendrai tamsiaodžius gyventojus iš vadinamųjų „baltųjų“ tarpo. Protestuodamas prieš tokius įstatymus ėmė badauti Mohatma Gandhi sūnus Manilal Gandhi. Jis jau buvo išbadavęs 14 dienų ir rengėsi palauti badavęs. Daugelis indų, gyvenančių Pietų Afrikoje, protestuodami prieš tuos pačius įstatymus, badavo po dieną ir daugiau.

— Rytų Berlynan atvyko Lenkijos komunistinis prezidentas Boleslav Beirut. Kelionės tikslas esąs padaryti draugišką vizitą vokiečiams.

— Pamiro kalnų vienai viršūnei duotas vardas Stalin, kitai — Lenin. Stalino kalnas yra 24.590 pėdų aukščio, o Lenino tik 23.382 pėdos. Taigi ir sakoma, kad Stalinas yra aukštesnis už Leniną...

— Bostonas pasaulyje yra žinomas, kaip garsiausias medicinos įstaigų centras. Čia gydomi žymieji žmonės ir karūnuoti asmenys. Ligoninių Bostoną atvaizuoja, atplaukia, atskrenda iš viso pasaulio.

Bostone yra šios žymiausios medicinos ir gydymo įstaigos: „Boston Dispensary“, „The Boston Floating Hospital“, „The Pratt Diagnostick Hospital“, „The Ziskind Research Laboratories“, „The Farnsworth Surgical Building“ — Harvardo universiteto žinioje, „Tufts Medical and Dental Schools“, o taip pat ir daug kitų ligoninių bei medicinos įstaigų.

— Adolfas Hitleris gimė Braunau, Austrijoje, trijų aukštų mūriniam name. Nazių viešpatavimo laikais tas pastatas buvo laikomas šventove. Šiuo metu gi Hitlerio tėvų — Schickelgruberių bute tilpsta amerikiečių žvalgybos skyrius, virš jų yra mokykla suvėdams, o pirmame aukšte atidaryta kavinė.

— Julius Smetona, Lietuvos prezidento sūnus, pabaigė Clevelando universiteto teisių fakultetą ir gavo teises verstitis advokato praktika.

— Konsulo dr. J. Bielskio sūnus, esąs Amerikos kariuomenėje Vokietijoje, susituokė su amerikiete J. M. Romey. Į vestuves, kurios įvyks Frankfurtė, išvyksta O. Bielskienė.

— Prof. V. Biržiška užpuolė du plėšikai negrai, apmušė ir atėmė pinigus ir laikrodį.

„Čia mūsų žemė“

Auksinės, nulinkusios rugių varpos. Ir vėl girdime žvan-gant dalgius. Zengia vyras paskui vyrą. Juos seka susilenkusios, įraudusios moterys. Čia pat rikiuoja ir stato į gubas sena moteris. Jai taktininkauja du nedideli berniukai. Prie vienos gubos stovi senas didelis šotis. Bekeliaudami, išvargome ir ištroškome. Paprašėme, kad mus pavaišintų asotėje esančiu vandeniu. Gubų statytoja atydziai pasi- žiūrėjo į mus. Ji skarelės kam pu nubraukė prakaitą ir, pa- ėmusi asotį, pratarė:

— Prašau atsigaivinti Čia tik duoninė gira, bet ištroškusi- am juk ir vanduo į vyną pavirsta.

Gira buvo tikrai puiki. Atsigaivinę, dėkojome ir klausė- me:

— Sakykite, kur čia Sima- no Daukanto tėviškė Kalvių so- džiūs?...

Moteris nusišypsojo. Pa- žiūrėjo į mus ir abu nustebe- berniukai.

— Taigi, ant arklio jojate ir arklio klausiate. Čia Daukan- to tėviškės laukai ir mūsų so- dyba.

Išsikalbėjome. Pasisakome tikslą ir apgailestaujame, kad mes toki blogi taktininkai, patekę netinkamu laiku. Vyras pasigalando dalgiais, ir griuvo šnabzdancios varpos.

— Visai nesverbu, paaiški- no moteris, — man kaip tik metas į namus. Reikia paruoš- ti pietus, paukščiai taip pat laukia, tad, jei norite, galime keliauti kartu.

Ėjome laukų išmintu taku. Priešais buvo matoma keletas pastatų. Iš šeimininkės sužino- jome, kad visi namai jau nau- jai perstatyti. Buvęs gaisras sunaikinęs visus trobėjus. Vis kas sudegė iki pamatų. Net ir gliuosniai buvo nusvilę nuo ug- nies. Tačiau, kai jų stuobrius nukirto, jie vėl atžėlė. Ant senų pamatų vėl buvo at- statyti ir nauji trobėjai. Prie sodybos buvo ajerai apžė- lę tvenkinys. Ten klebėjo ža- sys ir kirkė antys. Kieme ža- liai veją krinto puikus juodbe- ris.

Kambaryje, šalia kryžiaus ir šventųjų paveikslų, kabojo ir Simano Daukanto portretas. Pasiteiravome, ar nėra užsi- li-

kusių Simano Daukanto raš- tų ir jo išleistų knygų.

— Turėjome senų knygų. Jos bestovėdamos sudulkėjo, supe- lėjo. Atėjo kartą mokytojas ir susirinko, kas dar buvo verta ir tinkama...

Gera šeimininkė pasirūpi- no vaišėmis. Ant stalo padėjo skilandį, duoną, sūrį su sviestu ir saldžios grietinėlės gomu- riui suvilginti. Valgėme, kaip senais Daukanto laikais: juo- dą rūgščią duoną su gerai už- teptu sviestu ir sūriu. Kelis kartus pasižiūrėjome į Simano Daukanto portretą. Atsiminė- me jo praeitį, jo vaizdingus raštus. Ir vėl mūsų vaizduo- tėje atgijo didžiosios galingos girios. Sitaute viesulai, tratė- jo medžiai, kaukė vilkai ir, kai dangus giedrėjo, dainavo paukščiai. Praslinko pro akis šaunūs žemaičių raiteliai, ka- riai, kurie geležim apkausty- tus riterius įveikdavo. Mums jauniems tie vaizdai greit kū- rėsi ir blėso. Pro langą maty- ti tiktai laukuose išsisklaidę vieniši medžiai. Vis dėlto mums čia geriau buvo supran- tama, kaip po gimtuosiu dan- gum brendo didžiąją praeitį mylinti siela.

Po valandėlės mes vėl ėjo- me laukų išmintu taku. Atsi- gręždami vis žiūrėjome į so- dybą, apaugusią žaliais me-

džiais. Nuo sodybos kilio leng- vi, melsvi dūmų debesėliai. Rodos, jie kilo, lyg nuo aukuro. Juk taip paprastai ir lietuviš- kas kraujas neišsenka ir, kaip miela, kad namų židinio ug- nis amžinai negesta.

Po valandėlės mes jau bu- vome Linkimų bažnytkaimy- je. Čia 1793 metais tapo pa- krikštytas Simanas Daukan- tas. Bažnyčia nedidelė, mūri- nė. Jos šventoriuje palaidota Simano Daukanto motina ir kiti jo artimieji. Ant jos kapo ir dabar guli didelė paminkli- nės rudo gintaro lenta. Viena senutė mums pasakojo, kad ši gražų antkapį Simanas Dau- kantas parūpinęs Varšuvoje. Ant paminklinės lentos įrašas taip pat esąs paties Daukanto. Ji visa tai gerai žinanti, nes esanti Daukanto gimnastė. Ten, kiek prisimenu, maždaug taip rašoma:

„Mūsų geroji motina yra daug vargo iškentusi. Jos vy- ras su penkiais dieveriais — švogeriais žuvo netoli Rygos gindami savo tėvynę. Ji rū- pestingai išauklėjo savo sū- nus ir dukteris. Amžinai už- merkė akis jau gilioje senat- vėje.

Sūnus ir dukterys“.

* * *

Po mėnesio mes aplankėme ir Simano Daukanto kapą Pa-

pilėje. Jis palaidotas parapi- kartu su klebonu ir valgyda- jos kapinėse. Šios kapinės yra ant seno piliakalnio. Piliakal- nio šlaitai dar statūs. Čia auga medžiai, krūmai ir visos miš- kas kryžiai. Simano Daukan- to kapas yra netoli šlaito. Ant kapo pastatytas akmeni- nis kryžius. Jis atrodo: lyg išaugęs medis iš trijų šakų su nukirstomis viršūnėmis. Ši paminklą jam pastatė jo glo- bėjas kun. Vaišvila. Pamink- lo apačioje yra įrašas, kad čia ilsisi vargo pelė rašytojas Si- manas Daukantas.

Ir kokia nuostabi liksimo ran- ka. Daukantas visą amžių gar- bino senąją Lietuvos praeitį. Jis visuomet sielojosi savo tė- vynės vargais. Užmerkęs akis jis buvo palaidotas senajame Lietuvos piliakalnyje. Tur būt, geresnės poilsio vietos ir pats Daukantas nesitikėjo ir netroško.

Miestelio priemiestyje mes suradome vieną senutę. Jai da- bar jau visas šimtas metų su kaupe. Ji sakėsi, kad labai ge- ria prisimenanti Simaną Dau- kantą. Esą, tada kaip tik tar- navusi pas kleboną Vaišvilą. Daukantas jau tada buvęs se- nas, senas žmogus. Eidavęs, susilenkęs, ir tik pasiremda- mas lazda. Klebonijoje mokęs vaikus rašyti ir katekizmo. Jis

„Čia mūsų žemė...“

Vilainis.

Elzbietos Kardelienės 20 metų scenos darbo sekaktyvių koncertas

Montrealio lietuviškoji visuomenė 1951. IV. 21 d. turėjo džiaugsmo pergyventi gryną, aukštos meninės kultūros, kamerinio pobūdžio koncertą, kurį suruošė Lietuvos Valstybės Operos Solistė, Elzbietos Kardelienė, savo 20 metų scenos darbo sukakčiai paminėti.

Mums, atsidūrusiems šiame kitokių papročių kontinente, daug kas pasirodė skirtinga nuo įprastų Europoje gyvenimo formų; taip pat pasirodė, kad visai kitaip čia suprantama ir meno reikšmė, ir publikos jai statomi reikalavimai. Deja, daugelis iš mūsų jau pradeda pamiršti, kas yra tikrasis menas, kokios rimties jis reikalauja iš menininko ir iš tų meną priimančiųjų. Tačiau tiems, kurių širdyse rusena tikrojo meno ilgesys ir meilė, šis koncertas buvo ilgai laukta dovana. Jis neapvylė nei savo programos sudėtimi, nei atlikimu, nei, pagaliau, technišku pravedimu.

Lietuvos Operos solistė Elzbietos Kardelienė šiuo sukaktyviniuo koncerto programos skoningu pasirinkimu, muzikaliu ir jautriu jos išpildymu, sukūrė tikrą, didelės scenos meninę atmosferą.

Programos pirmoje dalyje girdėjome penkias retas lietuvių liaudies dainas: K. V. Banaičio „Neturiu aš namelių“, Vl. Jakubėno „Oi, mergyte“, St. Šimkaus „Oi, ko verki, sesele“, J. Gaubo „Sušvilpino kazokėlis“, A. Kačanausko „Kad aš našlaitėlė“. Nuo pat pirmos dainos publika buvo įtikinta ir laimėta. Solistė perdavė visą mūsų paprastos, kėnčiančios liaud. žmogišką skundą. Nuosirdžiai ir paprastai, be jokių dirbtinių efektų išpildytos dainos įtikino mus, kad sunku „be namelių našlaitėlei“, kad vargas tyko iš „kazokėlio meilių žodelių“ ir ypač dramatiškai užkalcentuota ir įdomiai interpretuota, „Kad aš našlaitėlė“ sukrėtė visus iki širdies gelmių.

Iš modernių lietuvių kompozitorių p. Elzbietos Kardelienės mums pristatė K. V. Banaičio „Rods parpulsui“, J. Žilėvičiaus „Ratai“ ir J. Gruodžio „Burtai“. Ypač dvi paskutinišios dainos mūsų dainininkių repertuare yra labai retai girdimos dėl techniško komplekto. Savo disonansine modernia harmonija jos reikalauja iš dainininkės nepaprasto muzikalumo ir techniško subrendusio ir paruošto balso. Solistė atliko jas be priekaišto meniškai ir technškai, parodydama savo visapusišką muzikinę kultūrą.

Antroji koncerto dalis buvo skirta tarptautinei klasiškai ir moderniai muzikai: L. v. nai specifinių reikalavimų.

Beethoven, W. A. Mozart, Fr. Schubert, H. Mandelson, A. Rubinstein ir J. Gorin.

Kiekvienos dainos atmosferą — pasaulis — yra skirtingas nuo kitos, ir nejučiomis publika sekė lyg gražioje kelionėje nuo lyriško peizažo ir degančių uolų pakrantes, ir gėrėjosi ta puikia valanda, kuri atneša grožį ir tiesą, ir duoda naujų jėgų gyventi.

Sofijos malda iš op. „Radvila — Perkūnas“ buvo išdainuota su tokiu giliu nuosirdumu ir sulaikyta dramatika, kad vėl galima buvo gėrėtis dičele interpretavimo dovana, kas yra tikrai retas ir laimingas junginys dainininkės asmenyje. Po arijos iš op. „Manon“, paskutiniojo programos veikalo, nesinorėjo išeiti iš to gražaus pasaulio, į kurį buvo sloistė nuvedusi. Bisui — „Traviata“, — kuri sukėlė nevienam brangius Kauno Teatro atsiminimus.

Yra gera turėti savo tarpe menininkę, kuri eina vis tobulėdama savo meniškame kelyje, kuri yra visa siela menui atsidavusi, nežiūrėdama, kaip jai gyvenimas už tai atsilygina. Ir daugelis iš mūsų, girdėdami solistės jos sukaktyviniame koncerte, įgavo naujų jėgų nelengvam gyvenime, nes ji mums priminė, kad grožis ir gyvas žmogus dar nemirė pasaulyje ir kad dėl jų yra verta gyventi ir kovoti.

Vakaro apipavidalinimui atbaigti, skoninga ir darnia programa prisidėjo Dramos aktorė Birutė Pūkelevičiūtė ir pianistas Kazimieras Smilgevičius.

Pirmoje programos dalyje B. Pūkelevičiūtė papasakojo V. Krėvės „Užkeikta Merga“. Šis padavimas, V. Krėvės nepamirštamai parašytas senovinės, kanklių palydimos, dainos stiliuje, iš aktorės lūpų skambėjo įtikinamai, be jokio dirbtinio sentimentalumo, be jokio bereikalingo švelnumo, melodinga intonacija.

Antroje dalyje Birutė Pūkelevičiūtė patiekė Nobelio laureato norvegų rašytojo Knut Hamsuno ištrauką iš romano „Panas“. Toji ištrauka, rašytojo parašyta subtiliu ir labai jam savitu stilium, yra Solveig aktorės pavyko gerai perduoti visą nuotaiką ir rafinuotai išsakyti autoriaus idėją.

Pianistas Kazimieras Smilgevičius šį kartą maloniai nūdžiugino savo rimtu pasiruošimu techniška komplekto atlikimu ir sunkiam repertuarui, į kurį įėjo ir penki jo solo atlikti dalykai.

Akompanavimas turi šalia natūralių muzikinių dar ir grytų ir moderniai muzikai: L. v. nai specifinių reikalavimų.

Akompaniatorius, laisvai valdydamas techniką, turi visai suapti su koncertanto įtampa, dinamine eiga, jis turi greitai susiorientuoti ir reaguoti, neužslopindamas solisto. K. Smilgevičiui tas gerai pavyko. Kaip aktorės B. Pūkelevičiūtės, taip ir jo pasirinktieji solo išpildymai harmoningai derinosi prie visos programos. Pirmoje dalyje pianistas pagrojo J. Naujalio „Noktiurną“ ir M. K. Čiurlionies „Preludą Cis-minor“. Antroje dalyje F. Chopin Etiudą opus 25 nr. 2, C. Debussy „Spindulių žaidimą vandeniu“ ir A. Casella „Dainą“. Nors pianistui romantikas Chopin ir impresionistas Debussy savo dvasia nėra artimi, techniška jie buvo gerai paruošti. Pilnai jis mus įtikino kituose jo pasirinktuose dalykuose, taip pat „bisui“ pagrotamę Rachma ninovo „Pajacų šokį“, dramatinio - dinaminio pobūdžio, kurie ir techniškai ir interpretatyviai buvo pilnoje darnumoje.

Koncertui pasibaigus, jubilatiškai Elzbietos Kardelienės gavo glėbius sveikinimų, dovanų ir gėlių iš profesijos ir asmeninių draugų ir Kanados lietuvių organizacijų, nežiūrint jų pasaulėžiūrinio nusistatymo.

Tos gėlės, sveikinimai ir jautrus reagavimas programos metu, įrodė, kad kultūringoji mūsų publika suprata, įvertina ir myli mūsų solistės nueitąjį kūrybinį kelią ir jos reikšmę lietuviškojo meno kultūrai.

Augustinas Žemaitis.

Op. sol. E. Kardelienė apsirengusi dail. A. Tamošaitienės specialiai sukaktyviniam koncertui paruoštu Vilniaus krašto lietuvių tautiniu drabužiu, kurį be pačios p. Tamošaitienės audė ir ruošė dar p. A. Mažeikaitė - Veselkienė, p. M. Dzetavekaitė ir suvo p. Paknienė.

Foto nuotrauka J. Wachnianyn'o studijos „Irene“ (2677 Rouen), kuri pagamino ir visas kitas E. Kardelienės, p. B. Pūkelevičiūtės ir p. K. Smilgevičiaus foto nuotraukas specialiai šiam sukaktyviniam koncertui.

TECHNIKOS DARBUOTOJŲ LAIKRAŠTIS

Chicago Liet. Inžinierių ir Architektų S-gos Techninės Spaudos Sekcija pradėjo leisti technikos darbuotojų nepriklausomą populiarią mėnesinį laikraštį „Technikos Žodis“. Jau išėjo pirmas numeris (ba landžio mėn.), antras numeris išeis gegužės viduryje.

Laikraštis skiriamas ne tik inžinieriams, bet ir visiems, kas tik dirba technikos srityje. Prenumerata JAV ir užsieniu

se metams dol. 2.00, pusm. dol. 1.00. Redaguoja redakcinė kolegija. Bendradarbiais pakvies ti visų krašto technikos darbuotojai lietuviai. „Technikos Žodis“ bus lyg ryšys, jungiantis visus techniškos profesijos žmones.

Administracijos adresas: Technikos Žodis, c. o. K. Bertulis, 1616 So. Christiana Ave., Chicago, Ill, USA.

Redakcijos adresas: Tech-

iš namų. Jis turėtų būti pasiruošęs pradėti sėti šią popietę. Sėjamoji mašina vakar sugedo ir jis turėjo išrašyti naują vieną grandinę. Turėtų ateiti šios žienos paštu.

— Myrtie tebėra pas jus ir tebegelbsti aplink namus, ar ne?

— Taip. Myrtie tebėra pas mus.

Vištos tupėjusios smėlio duobutėse, sycamorės medžio šešelyje atsistojo ir smarkiai mosavo sparnais purtindamos dulkes nuo savo plunksnų. Jos ištisė atgal vieną koją, pasukui kitą ir sumosavo sparnais dar kartą. Viena iš jų išskėtė kojas, sulenkdamas jas per kelius, lyg ji būtų pasiruošusi tūpti ant žemės, greitais judėjais padraskė kieta baltą smėlį penkis ar šešis kartus. Kitos vištos sekė ją ištiesusią ilgą kaklą ir stebindį savo išbraižytus ženklus. Tada, šluostydama savo snapą į kojas, kaip kad būna galandamas peilis, ji apsisuko ir nušluobėjo kiemu atgal po prieangiu, kur jos nebesimatė, kitos pasekė ją karksėdamos karštyje.

— Ar negalėtum surasti kokios juodos moters, kad padėtų aplink namus? — paklausė Mrs. Farringtonienė.

— Juodos moters? — nustebo Nell, — Kodėl? Myrtie irgi spalvotoji.

— Kad ji spalvotoji, tai tiesa, — kalbėjo Mrs. Farringtonienė, — bet, dėl visų gyvųjų, Nell, ji ne juodoji. Myrtie geltonveidė.

— Na, tai ir gerai, ar ne? — klausė Nell. — Myrtie yra geltonveidė ir pakankamai gera virėja. Aš nežinau kur aš surasčiau geresnę už tą pačią algą.

— Aš manyčiau, kad daugelį sykių verčiau turėt juodukę ir prastą virėją, negu geltonąją, kad ir puikiausią virėją visame krašte.

Nell žvilgtelėjo į Mrs. Farringtonienę, bet anosios galva buvo nusukta į šalį ir ji nepasuko akių į Nell.

Tarp jų buvo ilga tyla, kol, pagaliau, Nell pajuto turinti sužinot apie ką čia Mrs. Farringtonienė kalbėjo.

Viena iš dominikerių staiga pasirodė ant žemutinio laiptelio. Ji artinosi prie gin, šokinėdama po vieną laiptą, vis aukštyt. Kai pasiekė paskutinį Mrs. Farringtonienė pasakė:

Mokslas Kanadoje

ONTARIO ŽEMĖS ŪKIO IR VETERINARIJOS KOLEGIJOS ĮGAUNA TARPTAU TINĘ VAIZDĄ.

Ontario Žmės Ūkio ir Veterinarijos Kolegijose Guelph'e dabartinį metų studijuoja 1473 studentai. Iš to skaičiaus 73 studentai yra svetimšaliai iš 20 įvairių kraštų. 1400 kanadiečių iš visų Dominijos provincijų.

Čia galima rasti įvairių studentų — baltųjų, spalvuotųjų rasės ir žydų kilmės, taip pat įvairiausių tikybų pasekėjų. Visi gana gerai sugyvena ir jo kių didelių skirtumų nematyti.

23 studentai yra iš Jungtinių Amerikos Valstybių; po vieną iš Palestinos, Costa Ricos, Danijos, Estijos, Guatemalos, Latvijos, Kolumbijos, Graikijos ir Šveicarijos; 3 iš Škotijos, 4 iš Wales, 6 iš Anglijos, 2 iš Bermundų, 2 iš Lietuvos, 2 iš Britų Guajanos, 2 iš Lenkijos, 5 iš Olandijos, 4 iš Slavijos (Slovia), 10 iš Britų Vakarų Indijos. Iš paskutinių dešimties studentų, 3 iš Jamaicos, 3 iš St. Vincent ir po vieną iš Grenados, St. Lucia, Antigua ir Trinidado.

Ontario Žemės Ūkio Kolegija įsteigta prieš 77 metus. Per tą laiką Kolegija įgavo gana aukštą mokslo lygį, todėl jai privižiūoja iš įvairių kraštų studentų igilinti mokslą arba specializuotis.

1922 metais Ontario Veterinarijos Kolegija buvo perkelta į Guelph'ą iš Toronto ir laikui bėgant įsigijo labai gerą vardą.

Minėtose Kolegijose jau studijavo iš 40 valstybių studentų ir studentė.

Veterinarijos kursas tęsiasi 5 metus, o agronomijos 4 metus. Čia yra taip pat 2 metų kursas ūkininkų vaikams, kurie nori įgauti daugiau žinių ūkininkavime.

nikos Žodis, c. o. G. J. Lazauskas, 2419 W. Pontiac Ave, Chicago, Ill., USA.

Kviečiami visi inžinieriai bei dirbą teichnikos srityje prisidėti prie lietuviškosios technikos spaudos ugdymo.

Chicago L. Inž. ir Arch. Techn. Spaudos Sekcija.

ATSIŪSTA PAMINėti

Vincas Pieteris „LAPĖS PASAKA“, parašyta pagal lietuvių liaudies pasakas. Išleido „Gabijs“ 1951 m. Piešiniai dail. P. Osmolskio. 96 psi., kai na dol. 1,10. Knyga gaunama šiuo adresu: Gabija, 340 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y. ir pas platintojus. Ši knyga yra pirmoji jaunimui skirtų lietuvių klasikų raštų serijoje. Keturių knygų (V. Pieterio, V. Krėvės, Lazdynų Pelėdos ir Mot. Valandžiaus), kurios atskirai mokslą ir darbą pasieksime perkant kainuos apie dol. 4.00, geresnį rytojų.

J. Beržanskis.

„Štiššš“, višta nuskrido į kiemą ir vėl palindo po prieangiu.

— Jūs nenorit tuo pasakyt. . .

Mrs. Farringtonienė pradėjo lėtai suptis pirmyn ir atgal. Ji nuolat atydžiai stebėjo lauką, kur jos vyras su spalvuotoju sodino medvilnę.

— Jūs tuo norit pasakyt, kad Willis ir —

Vienas gaidys išdidžiai žygiavo skersai kiemą, žiūrėdamas tai į vištas po prieangiu, tai į dvi moteris, — paskui sustojo vidury kiemo, kad geriau išžiūrėtų į Nell ir Mrs. Farringtonienę. Jis stovėjo kraipydamas galvą iš vienos pusės į kitą jo nukarusią skiauteriai dengiant kairę akį, klausydamas Mrs. Farringtonienės kėdės gurgždėjimo. Po valandėlės jis tęsė žygį skersai kiemą, kol dingo už rūkyklos.

— Mrs. Farringtoniene, Willis nieko panašaus nepadarė, — tarė Nell pasipiktinusi.

— Į ką panašaus? — paklausė Mrs. Farringtonienė. — Dėl visų gyvųjų, aš nesakiau gi, kad jis ką nors padarytų.

— Aš žinau, kad jūs to nepasakėt, Mrs. Farringtoniene, bet aš galvojau, kad pasakėt. Aš negalėjau susilaikyti nepagalvojus, kad jūs tai pasakėt.

— Na, tai jau kas kita, — atsakė ji, gerokai palengvėjęs. — Aš nenorėčiau, kad tu pasakytum Willis, jog aš taip sakiau. Vyras vistiek niekad nesupranta, ką moteris galvoja ir kai jiems pasakoma ir, kad moteris ką tai apie juos kalba, kartais jie baisiai užsilepsnoja.

— Nell atsikėlė ir stovėjo prie kėdės. Ji norėjo bėgti laiptais žemyn ir takeliu namų link, nei minutes neatidėiodama, tačiau ji žinojo negalinti pašokti ir palikti taip Mrs. Farringtonienės, po visa to, kas buvo kalbėta. Ji turėjo nuodot, kad jai nebuvo reikalo skubėti grįžti į namus.

— Tu gi dar nesukubini namo taip greit, Nell, ar ne? Kodėl? Dėl visų gyvųjų, atrodo, kad tu čia atsiradai prieš dvi ar tris minutes, Nell.

— Aš žinau, — ji atsakė, — bet darosi vėlu. o aš privalau praeiti namo ir paruošti tuos žirnius pietums. Aš vėl užbėgsiu kada nors greitu laiku.

Ji nerūpestingai leidosi laiptais. Mrs. Farringtonienė pakilo ir lydėjo ją per kiemą. Kai jos pasiekė pradžią takelio,

GELTONA MERGAITĖ

ERSKINE COLDWELL

II.

— O kaip jūsų leghornos dabar deda, Nell?

— Labai gerai. Vakare Willis surinko šešiolika kiaušinių.

— Mano dominikerės, atrodo, pasiėmė valandą poilsui. Vakare tesurinkau tik du kiaušinius ir to anaipol, neužtenka alkanam vyrui ir pilnam kiemui juodukų. Dėl visų gyvųjų, vakare vakare mes tarpusavy nušnekėjome kaip gerai būtų, kad tu atneštum keletą kiaušinių už dienos kitos. Ir štai tu čia su jais. Pusės valandos malda nepadarytų geriau.

— Aš galvojau, jūs man leisit paimt kiek žalių žirnių pietums, — tarė Nell, pakeldama pininę ir statydama ją ant grindų. — Willis mėgsta žaliuosius žirnius jų sezono metu, o mūsiškiai dar neprinokę.

— Su malonumu. Imk, kiek tik nori, — kalbėjo Mrs. Farringtonienė. — Tik užsuk virtuvėn, pasižiūrėk ten ant didžiojo stalo yra jų didelė pintinė. Paimk, kiek tau ir tavo Willis užtektų. Mes turim daugiau negu galim suvartot. Dėl visų gyvųjų, rytoj jau bus kitas bušelis prinokusių skinti.

Nell įėjo virtuvėn ir sudėjo indan vienuolika baltųjų leghornų ir didįjį rudą kiaušini. Ji pripildė pintinę žaliųjų žirnių ir sugrįžo prieangin užtrenkdama užpakalį savęs duris.

— Sėskis, Nell, — paprašė Mrs. Farringtonienė, — ir papasakok, kas dedasi. Dėl visų gyvųjų, aš sėdžiu čia visą dieną ir nei žodžio negirdėjau, kas kur atsitinka.

— Kodėl? Aš nieko naujo negirdėjau, — atsakė Nell.

— Ką dabar veikia Willis?

— Jis ruošiasi sėti kukurūzus. Valė sėklą, kai išėjau

KULTŪRINĖ KRONIKA

RAŠYTOJŲ SUVAŽIAVIMO NUTARIMAI

1. Lietuviai rašytojai, 1951. 4. 14 d. suvažiavę į visuotinį susirinkimą, konstatuoja menkumą literatūros lygį periodinėse mūsų spaudoje ir kreipiasi į laikraščių leidėjus bei redaktorius, prašydami pakelti jį, persijojant spausdinamus literatūros kūrinius bei straipsnius apie literatūrą, kad kokybiškai menkaverčiai dalykai, nuolat teikiami skaitytojui, neatbuktų jo meninio skonio arba visai neatgrąžytų nuo literatūros. Šitokioje draugėje dalyvauti rašytojai randa netinkamą, juoba kad ir patys leidėjai nerodo noro įvertinti kūrybos, t. y., atsižvelgiant į teisėtus rašytojų reikalavimus, pakenciamai atlyginti. Todėl rašytojų suvažiavimas mūsų tautinės kultūros ir jos kūrybų gerovei prašo laikraščių leidėjus, kad už spausdinamus dalykus rašytojams mokėtų honorarus.

2. Suvažiavimas griežtai semkria pastaruoju metu spaudoje neatsakingų, slapyvardžių prisidengusių asmenų neetiška literatūrinę reikalių svarstymą bei literatūros žmonių aptarimą tokia forma, kuri nesiderina su kultūringos spaudos etika, o taip pat skairančią visuomenę neteisėgai ir kenksmingai nuteikia literatūrai.

3. Suvažiavimas dėkoja Čiurlionio ansamblui už gražų motų kurį jis parodė mūsų literatūrai, skirdamas dol. 1.000 premiją už lietuvišką romaną.

LIETUVIŲ DRAMOS TEATRAS KANADOJE VEIKIA

Prieš kurį laiką Lietuvių Dramos Teatras Kanadoje buvo projektavęs dar šį pavasarį pastatyti Antano Rūkos pjesę „Bubulis“ ir Dundulį“, bet dėl susidėjusių aplinkybių neįstengė tai padaryti. Tačiau teatras nepasitraukė nuo savo tikslo.

Sekmadienį įvyko aktorių kolektyvo susirinkimas, kuris galutinai suplanavo artimiausios veiklos gaires.

Nutarta „Bubulį ir Dundulį“ statyti Tautos šventės dieną, rugsėjo 8 dieną. Tikimasi, kad pastatyme galės dalyvauti pilnesnis profesionalų kolektyvas, kuriame dalyvauja ir p. Lemešytė, kurį laiką negalėjusi praktiškai reikštis. Teatro nusistatymas tenka sveikinti ir linkėti ištvermės.

KANADON NORI ATVIKTI DAILININKAS JEZERSKIS

Šiaulių miesto teatro, o tremtyje Atžalyno teatro dekoratorius dailininkas Kostas Jezerskis aplinkybių priverstas buvo emigruoti į Venezuelą. Ten jis turi darbą savo specialybėje: dirba didelėje Venezuelos sostinėse — Caracas'o miesto

leidykloje kaip dailininkas — iliustratorius. Darbu patenkintas ir gerai uždirba. Tačiau negali pakelti klimato. Gydytojai patarė visai p. Jezerskio šeimai persikelti gyventi šaltesnio klimato kraštan.

Dail. Jezerskis nori atsikelti į Kanadą, į Montrealį. Villasalietis p. Antanas Matulis jau sutiko padaryti jam darbo sutartį. Labai malonu bus susilaukti dar vieną kultūrininką — menininką Montrealy.

SKULPTORIAI PP. DOCIAI DIRBA SAVO SPECIALYBĖS DARBA

Prieš metus laiko pro Montrealį pravažiavę darbo sutartimi surišti, skulptoriai Elena ir Alfonsas Dociai jau atidirbo sutartį ir dabar gavo pastovų darbą kaip dailininkai Toronto.

P. E. Dociuviene — Šidlaite dirba žymiojoje Eatono firmoje, modeliavimo skyriuje. Ji iš plastinių medžiagų daro modelius. Turi labai didelį užsakyką S. Claus tikslui. Kaip žinoma, S. Claus-Kalėdų senelis Kanadoje, ypač Montrealyje ir Torontoe prieš Kalėdas turi milžinišką parodą — eiseną per miestą. Tai eisenai yra paruošiamą puošniausia konstrukcija. Elniai, arkliai, meškos ir taip toliau sudaro pagrindinę eisenos — karnavalo formą. Tų eisenų žiūri dešimtys tūkstančių miestų gyventojų, o ypač — vaikų. Kaip žinoma, po šios eisenos Kalėdų senelis Santa Claus jau sėdasi į Eatono įmonės sostą ir priiminėja vaikus, kuriems „da lina dovanas, kokių vaikučiai tikiai pageidauja (žinoma, tėvėlių sąskaiton). Taigi, p. Dociuviene tai eisenai — karnavaliui ruošia modelius.

Be to, ji dirba ir kitus darbus, modeliuoja kitus užsakykus. O p. Docius dirba kaip dailininkas — tapytojas vienoje žymiausių skulptūrų firmoje, kuri turi savo skyrius Montrealyje ir kituose Kanados miestuose. Nors p. Docius savo specialybe yra taip pat skulptorius ir tremtyje dirbo su žymiais vokiečių skulptoriais, kur kalė figūras iš akmens, bet jis savo darbo sąlygomis, kaip tapytojas, taip pat yra patenkintas.

Labai malonu, kad mūsų dailininkai turi darbą savo specialybeje ir gerai gali gyventi. Gaila tik tai, kad atliekamo laiko jie dar neįstengia sunaudoti savo grynosios specialybės — skulptūros darbams, kūrybai, nes tam yra reikalingos specialios patalpos, o su butais Torontoe yra sunkumų.

— Prof. Vaclo. Biržiška rašo dr. Jono Šliūpo biografiją.

STUDIJA APIE MILASIŲ

Ilgą laiką Lietuvos valstybės Paryžiuje atstovavo poetas — rašytojas Oskaras V. Milašius. Bet kaip rašytojas jis pagarsėjo tikrai miręs.

Ši mūsų žymųjį rašytoją, kuris rašė prancūziškai, garsinti padėjo ir mūsų tautietė jaunoji literatūros daktarė, mums ypač malonu — „Nepriklausomos Lietuvos“ bendradarbė G. I. Židonytė — Vebrienė, kurios disertacija neseniai pasirodė Paryžiaus knygynuose. Mes šios knygos dar negavome, bet norime pacituoti tai, ką kiti ją parašė.

„Drauge“ dr. J. Prunskis taip veikalą būdina:

„Su džiaugsmu sutinkame naują Genovaitės Irenos Židonytės studiją „O. V. de L. Milosz. Sa vie, son oeuvre, son rayonnement“ (išleido Olivier Perrin, Paris 1951 m., pusl. 293).

Tai jos disertacija daktarės laipsniui Sorbonos universitetui, parašyta su jaunos mokslininkės kruopštumu, su moterišku subtilumu ir su lietuvių tės meile savo tėvų žemei, iš kurios Milašius buvo kilęs. Šalia ankstybesnės literatūros ji surinko medžiagą iš poetų pažinusių asmenų — Avietėnaitės, Klimo, Bačkio, Baltrušaičio ir eilės svetimųjų. Veikalas parašytas laikantis chronologinės tvarkos, drauge gilinantį ir to laikotarpio psichologinius kūrėjo nusiteikimus ir pergyvenimus.

Dr. G. I. Židonytė giliai ir vaizdžiai perteikia Milašiaus dvasios raidą, glaudžiai sieda ma tai su jo pergyvenimų atspindžiais kūryboje. Ji padeda pažinti patį žmogų ir jo su kurtą poeziją, ir eilėraščių kitaip atrodo poeto pergyvenimų foną.

„Tremtyje“ Vyktintas taip pasisako:

„Genovaitė Irena Židonytė yra viena iš jaunesniosios kartos literatūros specialistų, kuri susilaukė europinio masto pripažinimo: jos veikalas apie Milašių yra pasirodęs prancūzų kalba. Ir ne bet koks veikalas, o literatūros mokslo, kuris rodo autorės mokslinį pasiruošimą, subrendimą, metodiškumą ir gilumą. O V. Milašius yra vienas iš sunkiausių literatūrinio tyrinėjimo asmenybių, tačiau autorė, kaip lietuviė, panoro pagerbti savo tautietį poetą ir filosofą — atidavusi savo kūrybą ir intelektualą prancūzų, o kartu ir pasaulio dvasios lobynui ir, pasirodusi literatūriškai, filosofškai ir moksliai, išdrįso imtis šios gilios, daug kam sunkiai suprantamos ir prieinamos asmenybės tyrinėjimo. Ir tenka džiaugtis, kad autorė parašė veikalą, kuris, palyginus su daugeliu to paties žanro prancūzų veikalais, jai daro garbę.“

— Aušros Vartų parapija Verdune pradėjo leisti kas savaitę vieno lapo informacinį ro-

Iš bendruomeninio Toronto baro

Neužbaigiama registracija

Nors vietinis ALOK-as savo ankstyvesniu nutarimu paskatino lietuvių registraciją bendruomenės kartotekose galutinai užbaigimui turėjo praversti šių metų pradžioje, bet šis reikalas buvo nustumtas toliau ir ateitį, nes iš gausių Toronto organizacinių vienetų nesusilaukta tinkamos talkos sudaryti surašinėtojų kadras.

Vyriausiasis Montrealio komitetui prieš priėmimą baigiamųjų bendruomenės sukūrimo klausimų, ir Torontoe pasidaryti aktualu pagal galimybę išbaigti išsibarsčiusių lietuvių registraciją. Lig šiol kartotekose yra apie 1300 pavarčių ir jas peržvelgus, gaunasi netvarkingumo išpūdis, tad prasme, kad didokas skaičius žinomiesių asmenų, kurie patys aktyviai veikia įvairiose organizacijose, ne atrodė laiko ištraukti į bendrąjį sąrašą.

ALOK-as pakartotinai kreipėsi į visas organizacijas prisiųsti pagalbininkų „per namus ėjimo“ kompanijai, kuri turės užbaigti ilgokai užsitęsusi surašinėjimą.

Mūsų tautiečiai patys turėtų parodyti daugiau iniciatyvos pilnesnius sąrašus sudaryti, nes šitokia neužbaigta padėtis kai kam kyla noras pasidomėti būsimą bendruomenę pagal vienašališką tonų muziką, kaip tas įvyko praėjusių metų pabaigoje su nemaloniais nušakmėjusiais sąjungiečių rezoliucija užbėgti įvykiams už akių ir į nieką neatsižvelgiant pasitvarkyti „autonomiškai“.

Biudžeto svyravimai

Iki šių metų Tautos šventės minėjimo, kurį ALOK-as, atsiųsdamas Čikagos lietuvių ansamblį „Dainava“, suorganizavo dideliu mastu, laikinojo komiteto kasa buvo gerokai ištuštėjusi ir rodė net kelių šimtų dolerių deficitą. Šis pasyt-

tatorium spausdinamą biuletėnį „Ecclesia“, kuriame duodamos visos parapijų ir katalikišką bendruomenę liečiančios žinios. Biuletėnis visiems duodamas nemokamai.

— Rašytojui Juozui Balčiūnui — Švaistui suėjo 60 metų amžiaus. Jis yra gimęs Rokiškyje, buvęs stalius, virėjas, zakristijonas, mokytojas, karininkas ir dabar eilinis darbininkas Čikagoje. J. Balčiūnas — švaistas yra parašęs scenos veikalų, novelių, kurių geriausia išėjusi „Šilkinės suknės“ vardu. Ilgiausių metų!

— „Tremties laidykla“ Vokietijoje leidžia Mykoliaičio Putino romaną „Altoriai šėšely“. Veikalo bus 700 puslapių ir kainą 4 dol.

— Dainavos ansamblis Čikagoje ruošia G. Veličkos „Nemunas žydi“.

vas susidarė jau nuo Toronto tarptautinės parodos laiko, kada Toronto ALOK-as vienas nešė lietuviškos reprezentacijos našta. Dėka taupių dainaviečių ir didelio vietinės lietuvių visuomenės parėmiu deficitas buvo išlygintas ir dar truputis atliko komiteto kasosje.

Kadangi Vasario 16 šventės metu paprastai pravedama Tautos Fondo akcija, kai kas pasistengė paskleisti neiškių gandelį, kad ALOK-as susabotavo šią pareigą. Tokie kritikai neįsigilino į faktus, kad Torontas jau apie 1000 dol. yra parėmęs išlaisvinimo kovą ir be to, pats sau turi susidaryti pagrindą tolimesniems parengimams, kas be skatiko kišenę yra beveik neįmanoma. Po įvykusio išlyginimo ALOK-as išsijudina praversti Tautos Fondo rinkliavą platesniu mastu ir jos pradžia paskirta 50 dol. suma.

Prieš kelius mėnesius paskelbtas atsišaukimas į vietines organizacijas konkrečiai paremti komiteto darbą davė šokių tokių rezultatų. Lėgšiol savo įnašus pridavė šios organizacijos: katalikės moterys, socialdemokratai, meno mėgėjų būrelis, Verslas, 236 SLA kuopa, Liet. Evang. susivienijimas ir Tarybos skyrius po 20 dol. Sąjungiečiai ir mot. bendruomenė įmokėjo po 25 dol. Lauktina, kad ir kitos organizacijos neatsilik, nes iš gausingųjų įnašų ALOK-as galvoja paremti ne tik Diepholzo lietuvių gimnaziją, jei pravedama šiuo laiku rinkliava neduos patenkinamesnių rezultatų, bet ir kitus lietuviškos veiklos užsimojimus.

Šviesus pavyzdys.

K. L. Moterų Bendruomenės skyrius vėl tyliai atliko savo pareigą: prieš kurį laiką tos pasiaukojusios moterys prisiuntė ALOK-ui 50 dol. čekį, prašydamos jį skirti Diepholzo gimnazijos pašalpai.

Iš spaudos teko pastebėti, kad jos pribūna pirmos ten, kur reikia paremti bendresnio pobūdžio sumanymą ar reikalą. Tuo atžvilgiu ši organizacija stovi aukščiau siaurų ir asmeniškių interesų: ji neseniai nutarė pagalbėti Toronto bažnyčios statymo fondui, ne žiūrint, kad vienas fondo narys dabartinis klebonas kadaise nepasigailėjo nepamatotų ir įžeidžiančių žodžių jos adresu.

Gal būt, tu moterų pavyzdys atvers akis ir kitiems, ypatinai mėgstantių monopolizuoti krikščioniškas dorybes — gyventi ir bendradarbiauti jautresnio solidarumo dvasioje.

Protokolai nelemia reikalo.

Kovo mėn. viduryje ALOK-o pirmininkas J. Simanavičius

išskėlė vienam posėdyje klausimą, kad pasirodžiusiam „N. L.“ Nr. 8 pranešime apie Toronto radijo valandėles, yra prasišalimas su faktine padėtimi, nes jame pažymėta, kad pirmininkas užbėgo komitetui už akių ir pats savo vardu pasirašė transliavimo sutartį. Šis klausimas buvo nukeltas sekančiam posėdžiui pasitikrinti protokoluose ar buvo priimtas nutarimas atsisakyti nuo radijo valandėlių pravedimo.

Komiteto narių nuomonės tuo atžvilgiu buvo susiskaldžiusios, nes nei vienas negalėjo tiksliau prisiminti ar toks nutarimas buvo priimtas, nežūrė rinti keliams pagrįstų abejonių dėl tokios surinktos naštos užsikrovimo, kas ir buvo pažymėta minėtame „NL“ pranešime.

Protokoluose pasirodė, panašaus nutarimo visai nėra, tačiau sprendžiant iš bendros nuotalkos, komitete nėra tendencijos kaltinti pirmininką apgavyste, nes radijo transliacijų reikalas dėl kietų sąlygų buvo kaip ir pakibęs ore. Šis iškilęs faktas įpareigoja patį komitetą tvarkingesniais vidaus darbais, kad kai kurie svarstomi reikalai būtų privedami iki savo aiškios pabaigos.

Pamato plyšys.

Paskutiniame kovo mėn. 29 d. posėdyje Tautos Namų statymo komisijos atstovas p. J. Strazdas padarė išsamų pranešimą apie namų įsigijimo reikalą. Užkliuvęs kanadiečių įstaigos leidimo klausimas po pakartotinių išsiaiškinimų su policija, ugniagesiais ir etc., atrodė, neišsprendžia palankia prasme. Liūdnas faktas, kad iš komiteto, nepadaugė aiškesnių motyvų, pasitraukė dviejų katalikiškų organizacijų atstovai: Sv. Jono pašalp. draugijos ir ateitininkų.

Kilusiose diskusijose buvo prieitas nutarimas paraginti šias organizacijas neatsisakyti dalyvauti bendro reikalo organizavime, nes kitaip atrodo, kad katalikų akcija imasi kažkokio boikoto. Tie nesmagūs įtarimai vis dėlto neoficialiai pasitvirtina. Per katalikų akcijos radijo valandėlę, balandžio pirmos juokų formoje vienas rimporelis pakelbė, kad Tautos Namai galėtų puikiai įsitaisyti būsimos bažnyčios... rūsyje.

Jei šitokie planai pasitvirtintų į praktiką, tenka laukti Tautos Namų idėjai žymesnio apsuikimo, nes ir geriausias pastangos tuo atveju sueis į nereikalingą konkurenciją, kada tuo tarpu kitos net ir nušaliau stovinčios organizacijos ar paskiri asmenys, suprasdami bendrą reikalą, paremia bažnyčios statymo fondą.

Algirdas Pulkys.

vedančio per lauką, Mrs. Farringtonienė sustojo. Ji niekada niekur toliau neidavo.

— Bijau, kad turiu skubėti namo dabar, kad laiku išgvaldyčiau žirnius pietums, — kalbėjo Nell atžargiomai įsukdama į taką. — Aš būsiu vėl už keletos dienų, Mrs. Farringtoniene. Labai ačiū už žirnius. Willis jau norėjo jų praieitį savaite, ar dar anksčiau.

— Nėra to, ko neatiduotiau už baltuosius leghornų kiaušinius, — pasakė ji nusijuokdama, — nes jeigu būtų pasaulys kas nors, ką labiau mėgtu negu baltuosius leghornų kiaušinius, nežinau kas tai būtų. O taip atsisvalgiau tų savo senų rudųjų dominikerių kiaušinių, kad kartais nebeneriu jų nei matyti. Gal būt netrukus, kurią dieną, paprašysiu tavęs keletos perėjimų.

— Good by, — Nell tarė vis toldama. Ir, paėjęs kelis žingsnius: — Aš greit užnešiu jums kitą pintinę, Mrs. Farringtoniene.

Atrodė, kad ji niekad nepasieks namų, nors jie tebuvo tik pusės mylios nuotoly. Ji negalėjo bėgti, nes Mrs. Farringtonienė stovėjo užpakaly kieme ir žvilgsniu ją sekė; ji negalėjo eiti iš lėto, nes reikėjo grįžti namo, kaip galint greičiau. Ji ėjo žiūrėdama į taką priešais save, prisiversdama nepažiūrėti namų pusėn. Ji žinojo, kad jeigu ji pakeltų akis ir pažiūrėtų, ji negalėtų susilaikyti nebėgus. O tai pastebėtų ir Mrs. Farringtonienė.

Tas tęsėsi, kol ji pagaliau pasiekė tako galą, iš kur ji galėjo atsisukus pažvelgti atgal. Mrs. Farringtonienės nebėbuvo kieme ir Nell perbėgusi gatvę apibėgo apling namo galą.

Willis niekur nesimatė. Pirmiausia ji pažvelgė į pastoginę, kur ji tikėjosi jį surasti, bet ten jo nebuvo ir pastogės durys buvo uždarytos ir užrakintos. Ji žvilgtelėjo į daržinę, bet ir ten jo nebuvo. Ir pervesdama skubiu žvilgsniu laukus ji niekur negalėjo jo matyti.

Ji stabtelėjo ant pirmojo laiptelio prieangį. Namuose nebuvo girdėti nei balso ir net Myrtie žingsnių garsai nepasiekė jos ausies. Vieta atrodė visiškai apleista, nors ji žinojo, kad to negalėjo būti, nes tik prieš pusvalandį, kai ji ėjo

pas Mrs. Farringtonienę, išmainyti kiaušinių, Willis sėdėjo ant pastoginės slenkščio ir valė kukurūzus, o Myrtie virtuvėje šveitė dvi keptuves.

Nell rankomis įsėkėjo turėklų, šalia laiptų vedančių prieangį. Rankos nebegalėjo jų rasti, akys negalėjo jų matyti.

Mintys apie Mrs. Farringtonienę vėl ir vėl grįžo jos galvon: Farringtonienė sėdinti nuosavam prieangy ir kalbanti; Farringtonienė besisupanti savo kėdėje ir ją stebinti; Farringtonienė, lupanti sėtinus violetinėm žievėm ir kalbanti apie geltonas mergaites.

Nell jautėsi mirtina ligonė. Ji jautėsi, kaip po ligos, kuri būtų išspaudusi širdį iš jos kūno. Giliai savyje ji jautėsi mirtinai serganti. Skausmas, kurs persmelkė jos kaukuolę, sunkėsi žemyn ir žemyn. Ir pasiliko ten griauždamasis į kaukulus, esdamas kiekvieną jos kūno organą, čiulpdamas jos kraują po tvinį. Lėtai ji susmuko bejėgiai po užpakalinio prieangio laiptais. Nors ji nebežinojo kur ji dabar yra, tačiau vis dar matė Mrs. Farringtonienę. Mrs. Farringtonienė jos supamojo kėdėje, ją stebinčia. Mrs. Farringtonienė lupančią purpurinę spalvos žievėm sėtinus ir kalbančią apie geltonas mergaites.

Nell nesuvokė, kiek laiko praėjo, kol ji pravėrė akis. Diena buvo tokios spalvos, kaip kad tos raudonos kukurūzų sėklos, kurias Willis valė, kai ji matė jį paskutinį kartą, sėdintį pastoginės tarpdury ir tai išsiliėjo ir raudoną jūrą, plaukiančią į ją, tokią plačią, kad ji ko nešaukė iš baimės tai matydama. Palengva ji prisiminė, kaip ji atsirado padėty, kurioj buvo dabar. Prisilaikydama turėklų ji silpnai pasikėlė ant kojų.

Klupdama ji metėsi laiptais, perbėgo prieangį ir atsidarė virtuvės duris. Myrtie stovėjo prie stalo grūdama virtas airiškas bulves, ilga septyniadantė šakute. Myrtie pakėlė akis, kai Nell įbėgo, bet nespėjo ištarti žodžio. Nell bėgo nepakeldama galvos per valgomąjį ir prieškambarį. Myrtie buvo nustebinta, matydama ją bėgant.

Valandėlei Nell sustojo tarpdury, žiūrėdama į Willis, į kambarį, į sofą, į grindis, į kilimėlius, į atviras duris, ku-

rios vedė į jų miegamąjį. Ji stovėjo, žiūrėdama į viską ką tik galėjo užmatyti. Žiūrėjo į pagalvius ant sofos, į kilimėlius ant grindų, į kėdes prie sienų ir apklodę ant jų lovos. Prisiminus peržvelgė ir didįjį kilimą miegamajame. Willis sėdėjo priešais ją, skaitydamas „The Macon Telegraph“, kurs ką tik buvo atėjęs su paštu, ir ramiai rūkė pypkę. Ji dar žvilgtelėjo į sofą ir pagalvėlius išdėstus ant jos ir kilimėlių priešais ją. Paskui įbėgo į miegamąjį ir rankomis perbėgo per apklodę ant jų lovos. Pakėlė pagalvius ir vėl paguldė juos atgal. Tada įbėgo atgal į kambarį, kur buvo Willis.

Willis pakėlė akis į ją.

Nell suklupo priešais jį ant kelių, išisprausdama tarp kojų ir suraikindama jį savo rankomis. Ji priglaudė savo karštą veidą prie jo vėsių skruostų ir kietai užmerkė akis. Prisispaudė prie jo laikydama jį suraikinus visa savo jėga.

— Ar Mrs. Farringtonienė padarė mainus su tavim? — paklausė jis. — Galiu lažintis, kad ji turėjo ką pasakyti apie tą didįjį rudą kiaušinių pintinę pilnoj leghornų.

Nell juto, kaip jos kūnas konvulsiskai sudrebėjo, lyg ją krėstų drugys. Jį žinojo, kad dabar ji negalėjo savęs suvaldyti.

— Žiūrėk, — tarė jis numesdamas šalin „The Telegraph“, paimdamas jos veidą į rankas ir žiūrėdamas į akis, — dabar aš žinau, iš kur tas raudasis kiaušinis atsirado. Aš prisiminiau viską. Vakar iš ryto buvo čia viena iš senųjų Mrs. Farringtonienės dominikerių. Aš mačiau ją besikapstanti daržę ir ji vaidino, lyg jai būtų visticke ar ji iškapstys kokį kirmėną ar ne. Ji pakapstydavo valandėlę ir nucidavo nei nepažiūrėjus ar ji ten išrausė kirmėlę.

Nell vėl pasijuto drebanči, bet ji nei nebandė susivaldyti. Įėjau tik ji galėtų pasilikti čia klūpot šalia Willis, argulėt apkabinus jį rankomis, ji nekreiptų dėmesio į tą drebinimą. Kol ji buvo čia — Willis buvo jos, gi jeigu ji atsikeltų ir išeitų iš kambario ji niekad vėl negalėtų būti tokia tikra.

Iš anglų kalbos vertė Alg. T. A.

Laiškai Redakcijai

Gerb. „Nep. Lietuvos“
p. Redaktorium!

Prašau patalpinti šį mano rašinėlį Jūsų redaguojamame „Nep. Lietuvos“ savaitraštyje, ir iš Vancouverio siunčiamas korespondencijas atsiųsvelgti bešališkai, nes aš nesu nieko užgavęs savo korespondencijoje ir ateityje neturiu jokio tikslo tai daryti.

Aš, matydamas, kad visi patrankų vamzdžiai, atkreipiami nežinau kodėl tik prieš mane, maloniai prašau leisti išsiaiškinti per mano siūlomą diskusiją ir tada padaryti savo išvadą, už ką iš anksto dėkoju.

Kol dar nesame visiškai išbiaskyti ir kada neerzina įtempimų nervų staigiančios ir mirties nešančios bombos, laikinai už miršęs praėjusis žaidimas atitrūkus nuo fabriko darbo ir turint valandėlę laisvalaikio kyla minčių reikarčiais ir pajaukauti.

Taip šiuo atveju geros nuotaikos vedinas, norėjau ir aš gražioje formoje, be jokio įžeidimo ir tik tarpiečia esančios kolonijos to paties likimo tautiečių sukelti švelnaus humoro.

Bet pasirodo, kad mano apsiriktas, nes kaip kas humorą čia supranta kaip garbės įžeidimą ir dėl mano vos poros supildytų straipsnelių mane pradeda piešti neaiškiomis spalvomis.

Pav. straipsnelio tilpsumas šio savaitraščio 13 numeryje tarp kitko sakoma: Ties žmonės lyg tie paukščiai sukišę galvas į smėlį mano, kad tuom pačiu bus paslėpę ir savo gėmą būnų, elgiams vis dėlto ne kolonijos tautiečių sugyvenimui. Jie yra visi žinomi ir nuo šiol patariamai taip nesielgti.

Mūsų laikraščio redakcijos, būdamas toli nuo Vancouverio, negali orientuotis, kaip čia ištikrųjų yra. Jos pasitiki raišniais, todėl rašantiesiems turi nešti už savo raštus atsakomybę, jausti tiesos pareigą.

Aš, jausdamasis turįs šviesią sąžinę, tų visų čia mano pakartotų išsireiškimų atžvilgiu, kurie man taikomi, ir neturėdamas jokių bjaurių ir užkuliniųjų minčių, dėl šventos teisybės kviečiu parašiusį šį straipsnėlį, tilpusį šio savaitraščio N 13 „Vancouverio Lietuvių Gyvenimas“ gerb. Vancouverietį, viešas diskusijas, per kurias apaiškės tikras Vancouverio bendradarbiavimas Aušros Vartų parapi-

jos klebono kun. Kubiliaus prašesimą, padarytą bažnyčioje š. m. balandžio 1 d., taip pat nepaminėjo (kun. Kubilius plačiai savo pranešime išdėstė ruošiamo vakaro tikslą ir kvietė visus atsilankyti), dėlto atsilankiusių skaičius buvo nedidelis — viso apie 70 asmenų.

Malonu buvo klausytis gražios „Lituanicos“ orkestro muzikos ir girdėti p. Morkūną dainuojant jau beveik vien tik lietuviškai ir mums labiausiai priprastus bei mėgiamus dalykus: kaip Spaudos Baliaus Valdas, Tango Nocturno ir kt.

Kad vakaro tikslas ir nuotai ka buvo tikrai gražus įrodo ir tai, kad atsirado žmonių, kurie už bilietą mokojo net dvigubai, tuo būdu norėdami padaryti auką Tautos Fondui.

Tikime, kad gražiu „Lituanicos“ pavyzdžiu paseks ir kiti, ir aktyviai prisidės prie Tautos Fondo vajeaus. V. V.

Redakcija mano, kad parengimų rengėjai patys turi visokeriopą iniciatyvą, — tai ir skelbimų iniciatyvą. Ji visuomet mielai laukia iš visų rengėjų pranešimų ir mielai juos deda, ir šiuo atveju mielai būti tą padariusi. Vienas pranešimas apie šį šokių vakarą buvo įdėtas „NL“.

Kai dėl atsilankiusių skaičiaus, tai priežasčių tenka įieškoti kur kitur, ir, be ko kita, mūsų publikos pasyvume. Kokia jau garsi buvo Trijų Didžiųjų koncerto reklama ir pats įvykis buvo neeilinis, o atsilankė tik 250 asmenų. P. Adomaitienės su p. Baranauku koncerte apie tiek pat. Ir kituose, ne eiliniuose ir ne šokių, bet kuo nors žymiuose kultūrinuose rengimuose, tas pat reiškiny. Todėl 250 skaičius Montrealy darosi „už keiktu“ skaičium. Deja, taip yra.

1) Tipės „Nep. L.“ gruodžio 14 d. N. 49 su slaptyvardžiu P. Pradas, antraštė: „Ne blogos sąlygos prasimušti“;

2) Š. m. Nr. 5 su slaptyvardžiu Paparčio Žiedas, antraštė „Vancouverio žinių santrauka“;

3) Š. m. Nr. 11: „Paparčio žiedo pasiaiškinimas“.

Mano tikra pavardė ir adresas: Pr. Dainius, 718 E Pender St., Vancouver B. C.

Gerb. p. Redaktorium!

Prašau neatsisakyti idėti jūsu vedaman laikraštini sekančio turinio žinutę:

Š. m. balandžio mėn. 7 d. Aušros Vartų parapijos saleje „Lituanicos“ orkestro surengtas šokių vakaras, kurio visas pilnas skiriamas Tautos Fondui, praėjo labai gerioje ir gražioje nuotaikoje. Gaila tik, kad dėl kažkokių priežasčių pe reitos savaitės „N. L.“ kronikoje apie šokių vakaro renginimą neberadome skelbimo. Ne viešas diskusijas, per kurias apaiškės tikras Vancouverio bendradarbiavimas Aušros Vartų parapi-

Mes valome ir dažome įvairius, kaip vyriškus, taip moteriškus drabužius. Taip pat išvalome apšalstus nuo lietaus uždedami jiems „Drex“. kad neperleštų vandens ir duotų gražesnę išvaizdą.

Taipgi valome visokiausios rūšies karpetus ir fotelius (Chesterfields), gardinus lengvus ir sunkius. Sutaupsome rūbus (iširimus), įsiuваме sagas ir pan. Kiekvieną orderį paimame iš namų ir pristatome į namus.

Už mūsų atliktą darbą garantuojame.

Oel informacijų prašome telefonuoti TRenmore 1135 (galima pašaukti lietuviškai).

Lietuviai savininkai:
J. Kriaučeliūnas
J. Matulaitis
A. Majauskas

MONTREALIS 2836 Allard Tr. 1135

VICTORIA CLEANERS & DYERS Co.

EXPERT CLEANING & DYEING SERVICE FOR CLOTHES AND HOUSE FURNISHINGS OF ALL DESCRIPTIONS MINOR REPAIRS. RUGS AND CHESTERFIELDS CLEANED. CITY-WIDE PICK-UP AND DELIVERY. FUR AND GARMENT STORAGE.

2832 ALLARD TR. 1135

jos klebono kun. Kubiliaus prašesimą, padarytą bažnyčioje š. m. balandžio 1 d., taip pat nepaminėjo (kun. Kubilius plačiai savo pranešime išdėstė ruošiamo vakaro tikslą ir kvietė visus atsilankyti), dėlto atsilankiusių skaičius buvo nedidelis — viso apie 70 asmenų.

Malonu buvo klausytis gražios „Lituanicos“ orkestro muzikos ir girdėti p. Morkūną dainuojant jau beveik vien tik lietuviškai ir mums labiausiai priprastus bei mėgiamus dalykus: kaip Spaudos Baliaus Valdas, Tango Nocturno ir kt.

Kad vakaro tikslas ir nuotai ka buvo tikrai gražus įrodo ir tai, kad atsirado žmonių, kurie už bilietą mokojo net dvigubai, tuo būdu norėdami padaryti auką Tautos Fondui.

Tikime, kad gražiu „Lituanicos“ pavyzdžiu paseks ir kiti, ir aktyviai prisidės prie Tautos Fondo vajeaus. V. V.

Redakcija mano, kad parengimų rengėjai patys turi visokeriopą iniciatyvą, — tai ir skelbimų iniciatyvą. Ji visuomet mielai laukia iš visų rengėjų pranešimų ir mielai juos deda, ir šiuo atveju mielai būti tą padariusi. Vienas pranešimas apie šį šokių vakarą buvo įdėtas „NL“.

Kai dėl atsilankiusių skaičiaus, tai priežasčių tenka įieškoti kur kitur, ir, be ko kita, mūsų publikos pasyvume. Kokia jau garsi buvo Trijų Didžiųjų koncerto reklama ir pats įvykis buvo neeilinis, o atsilankė tik 250 asmenų. P. Adomaitienės su p. Baranauku koncerte apie tiek pat. Ir kituose, ne eiliniuose ir ne šokių, bet kuo nors žymiuose kultūrinuose rengimuose, tas pat reiškiny. Todėl 250 skaičius Montrealy darosi „už keiktu“ skaičium. Deja, taip yra.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI

P. Mykolui Sliūniui, gyvenančiam Casterria Cogorno, Comercio Nr. 286, Valencia, Venezuela.

Tamstos reikalas yra teismo dalykas, nes Tamsta pil. Justui Rugieniui paskolintai geravalia 275 bolivarus, kurių jis Tamstai nenori atiduoti. Kadangi Tamsta turi paskolos kvitus, tai tikrai teismas jį gali priversti grąžinti Tamstai skolą.

LIETUVOS KOMUNISTŲ PARTIJOS CENTRO KOMITETAS

Ji dabar sudaro: Pirmasis sekretorius — „mažasis Stalinas“ — Antanas Sniečkus (raštuose žymimas „Osipovič“ — Juozo sūnus). Tai senas komunistų veikėjas, vyriausias Lietuvos enkavedistas. Jis taip pat yra narys LTSR aukščiausios tarybos ir TSRS „parlament“.

Antrasis sekretorius — Aleksander Stepanovič Trofimov, 47 metų amžiaus „paskolintas iš broliškių respublikų“ 1944 metais, LTSR aukščiausios tarybos narys, taip pat atstovauja lietuviams aukščiausioje sovietų taryboje Maskvoje. Jis yra pasižymėjęs kaip akylus Lietuvos „buržuaziskai-nacionalinio elemento — sovietinės liaudies žudikų“ tramdytojas, ypač vykdamas prievartinę sovietinę kolektyvizaciją.

Trečiasis sekretorius — Eduard Osipovič Ozarsky, 42 m. amžiaus, „skolintas“ iš LTSR aukščiausios tarybos ir atstovauja lietuviams TSRS tautybių aukšč. taryboje Maskvoje.

Ketvirtasis sekretorius, vadinas „mažuoju Višinskiu“ — Vladas Osipovič Niunka, 43 m. amžiaus, gim. Vilniuje, buvęs studentas teisininkas, po vedybų su viena žydaite, fanatiška bolševike, tapo pirmuoju sovietų prokuroru Lietuvoje 1940 metais. Kai Juozas Žiugžda nepasirodė ryžtingu „heretiškų“ lietuvių mokytojų likvidatoriumi, drg. Niunka buvo jo vietoje paskirtas švietimo ministru. Kai valymas buvo baigtas, 1949 m. Niunka vėl grįžo į KPP (b) centro komitetą.

Sekretoriaus pavaduotojai — drg. Moskvina ir Petrov — abu „paskolinti“ iš bolševikų MV D.

Sekretorius kadru reikalams — Danil Yemifovič Šupikov, LTSR aukščiausios tarybos narys drauge atstovauja lietuviams ir TSRS tautybių taryboje. Kaip aukščiausias viršininkas „Darbo jėgų rezervų“, jis gali savo nuožiūra išstremti į Rusiją kiekvieną lietuvi.

Sekretorius agitacijos reikalams — Kazys Kazimerovič Preikšas, 47 m. amžiaus, lietuvis, LTSR aukščiausios tarybos narys ir TSRS aukšč. tarybos narys tautybių rūmuose. Būkaprotiškas diletantas, akiai

vykdas partijos direktyvas iš Maskvos.

Sekretoriaus padėjėjas pramonės reikalams — Tirkunov, spaudžias lietuvių šioje srityje tiek, kiek galima. Jo pastangomis Rusija buvo praturtinta keletu milijonų rublių, kurie buvo išplėsti jo dėka iš Lietuvos.

Sekretoriaus padėjėjas statybos ir statybinių medžiagų reikalams — drg. Sichkarchuk. Jo uždavinys paskirstyti statybines medžiagas karškom ir civilinėms statyboms ir išplėsti iš Lietuvos kaip galima daugiau miško.

Sekretoriaus pavaduotojas degalų energijos reikalams — Ivan Salov.

Žemės ūkio reikalams direktorius — Bobrišev. Jis privačius ūkius organizuoja į kolchozus.

Švietimo direktorė drg. Zaluckaja. Tai faktiškasis Lietuvos švietimo ministeris ir viso mokymo darbo kontrolierius.

Skyrių vedėjai — Čistiakovas, Varasevič, Ivanova, Zuckovsky, Polosanenko, Lysin, Kozlovsky. Vis tai faktiškieji Lietuvos ministerijų valdytojai.

Leontiev — „partorgas“ — partijos organizatorius, į šį postą paskirtas neseniai.

Komjaunimo (komsomolo) reikalai tvarkomi specialaus komsomolo centro komiteto, kuris subordinuotas LKP (b) centro komitetui. Šios organizacijos vadovų eilėse yra: draugai — Kulakov, Kaplan, Bobov, Malyšev, Šumalova ir tt.

NE KIEKVIENAS IR AMERIKOJE TURTINGAS

JAV kongreso specialioji studija komisija konstatuoja, kad 8 milijonai šeimų ar pavienių asmenų per metus turėjo mažiau metinių pajamų negu 1.000 dolerių. Beveik trečdalis visų JAV gyvenančių šeimų uždirba mažiau kaip 2.000 dol. per metus.

Pranešime pateikiama sekanči statistika, apie pajamas per 2.000 dol.:

šeimų	\$
9.120.000	— 2.000— 3.000
13.780.000	— 3.000— 5.000
7.040.000	— 5.000— 10.000
1.140.000	— 10.000 \$ ir daug.

Du trečdaliai mažiau kaip 2.000 dol. uždirbančių šeimų mokame. Už visus raštus ir gyvena miestuose. Mažos jų visas žinias bus dėkinga „NL“ pajamos kenkia JAV ūkinei padarai.

žangai, nes jų įperkamoji galia yra labai kukli.

Bus tyrinėjama, kokią įtaką mažos pajamos turi ir nusikaltimams ir kiek jos kenkia vaikų mokslinimui. Bus ieškoma atsakymo ir į klausimą, ar iš šitų mažai uždirbančių gyventojų grupių kilę vaikai gali iš tos aplinkos išsiveržti ir perieiti į aukštesnius, daugiau pasiturinčius gyventojų sluoksnius.

KOKIAME AMŽIUIJE GALI MA SUSIZIEDUOTI

Pilnas atsakymas į šį klausimą priklauso nuo kitų dviejų teisingų atsakymų į kitus du klausimus: „kokiame amžiuje galima vesti“ ir „kiek laiko galima būti susiziedavusi“.

Į pirmą negalima atsakyti kokių nors numeriu, bet atsižvelgiant į gyvenimo realybę: norint turėti teisę vesti, reikia būti pajėgiam, išlaikyti žmoną medžiagiškai ir morališkai, kadangi ji turės remtis pastoviu žmogumi, kuriuo negali būti nesubrendėlis. Į antrą klausimą kunigas Joly — šio straipsnio autorius — atsako, kad idealas būtų nuo 3 iki 6 mėnesių, kadangi susiziedavimo laikas yra nepastovios ligsvaros stovis, kuris pats iš savęs nereikalauja būti pratęsimas. Bet įvairių pavoju, taip pat ir nervams šio ilgesnis periodas gali turėti neigiamos įtakos. Yra ir kitų neigiamų sąvybių: po ilgesnio laiko jaunuliai gali per daug lengvai pakeisti abipusius santykius ir todėl tik moterystę įgalina šį pavojų pašalinti.

Išvada: meilė yra visiškai persiėmimas kita buitimi ir tuo pačiu visiškai savęs atidavimas kitai buičiai. Persiėmimas ir atsidavimas suponuoja savos asmenybės įgyvendinimą vienu — realizuotą, tai yra ji nebūtų ta, kuri įieško patalynės.

Dievas moterį sukūrė ne iš vyro galvos, kad ji jam įsakinėtų ir ne iš kojų, kad ji jam vergė būtų, bet iš jo šono, kad ji būtų arti jo širdies.

Talmudas.

TAUTIEČIAI, rašykime iš kiekvienos Kanados vietovės apie lietuvių gyvenimą, sąlygas, darbus, atgyvenimus, rūpesčius, KLTarybos skyrių veikimą, KLB organizavimosi eigą ir tt. Rašykime taip, kaip 2.000 dol. uždirbančių šeimų mokame. Už visus raštus ir gyvena miestuose. Mažos jų visas žinias bus dėkinga „NL“ pajamos kenkia JAV ūkinei padarai.

DEMESIO! VIOLETA JURIENE kviečia visas lietuves į BLUEBIRD MOTERŲ KIRPYKLĄ

Mandagus, greitas patarnavimas. Lietuvėms nuolaidos.
BLUEBIRD BEAUTY SALON:
Montreal, 5206 Park Ave. Tel: CR 4600.

LIETUVIŠKA
BALDU KRAUTUVE
IR DIRBTUVE.
PARDUODAME GATAVUS PRIIMAME UŽSAKYMUS IR PATAISYMAS.
ATLANTIC CITY BEDDING & UPHOLSTERING CO
899 BLOOR ST. W. TOPONTO, TEL. LO 1438.
SAV. J. KAMICHAITIS. PATARIMAI VELTUI

Lietuvis laikrodininkas, turįs ilgametę praktiką.

ZUKAS ANTANAS

1062 Riverview Ave. Verdun, Montreal, Que. Tel. TR 2050, priima pataisymams įvairius laikrodžius. Darbas atliekamas greitai ir sąžiningai. Kainos žemesnės, kaip kitur. Už pataisymus garantuoja. Kreiptis vakarais po 6.30 val

LIETUVIAI PAS SAVUOSIUS! National Restaurant

Lietuviškas Restoranas.
SAV. M. ŠUKYS.
633 Church Ave (prie Verdun Ave) arti naujosios lietuvių bažnyčios. Tel. TR 0141
Atdara kasdien ir sekmadieniais po pamaldų.

Tel. HE 4114

S. MAZULAITIS SIUVEJAS

6920 Monk Blvd. Ville Emard, Montreal, Tramvajus 36.

DOMAS BUČINSKAS GENERALINIS APDRAUDEJAS

Lietuvis, apdraudimo atstovas, kuris atlieka visų rūšių apdraudimus, geriausiomis sąlygomis. Skambinkite telefonu arba užkirkite:

Kasdien:
Nuo 9 ryto iki 7 vak.
Tel. Fa 6844

Antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 8 iki 10 vak.
3664 St. Famille St.
Montreal, Que.
Tel. Ha 6708

PASIDARYKIM ATEITĮ BE RŪPESČIŲ — APSIDRA USKIM ŠIANDIEN

Alb. NORKELIŪNO AGENTŪROJE MONTREAL ENTERPRISES REG'D.

Vienintelė lietuviška apdraudos agentūra, kuri draudžia nuo įvairiausių nelaimių, gaisrų, susirgimų ir kt., patarnauja susidūrus su valdžios įstaigomis, pirkimais, dokumentų vertimais statybai paskolomis ir tt. Skambinkite telefonu arba užkirkite:

Kasdien:
5505 13th Ave. Rosemont,
Montreal, Que.
Tel. AM. 0342

Kasdien rytais iki 9 val.
Pirm., antradieniais ir ketvirtadieniais
Vakarais nuo 6 iki 10 val.

RENE BOURDAGES Reg'd MAMERTAS MAČIUKAS

DIPLOMUOTAS MOTERIŠKŲ IR VYRIŠKŲ RŪBŲ SIUVEJAS

AUKŠTOS KOKYBĖS RANKŲ DARBAS.
ANGLIŠKOS MEDŽIAGOS NAUJAUSIOS MADOS.
SKUBUS PATARNAVIMAS

Specializuojuos užsakymais paštu (mail orders) iš visų Kanados ir JAV vietovių.

Adresas: kampas Mount Royal ir Brebeuf
įėjimas: 4504 Brebeuf street. Telefonas FR 9141

MŪSŲ SPORTAS

HAMILTONAS RUNGESI SU MONTREALIU

Balandžio 28 ir 29 dienomis Montrealy viešėjo Hamiltono „Kovas“, kuris čia turėjo tris rungtynes: 2 krepšinio ir 1 stalo teniso.

Balandžio 28 dieną Aušros Vartų parapijos salėje Montrealis prieš „Kovą“ pastatė savo, kaip skelbime buvo sakoma, „senius“. Gal čia ne tiek svarbu, kiek buvo „senių“ ir kiek sekmadienį dalyvavo „rinktinėje“ jaunių, nes pasirodė, kad „seniai“ vis dėlto geriau atlaikė, negu „rinktinė“. O kova šeštadienį buvo gana smarki.

Ir tie „seniai“ vis dėlto laimėjo prieš svečius 38 prieš 33. Krepšių imetė: Bukauskas — 16, Remeika — 0, Intas — 12, Švilpa — 3, Kerbelis — 3, Slėnis — 4, Ramanauskas — 0. Hamiltoniečiai: Mickūnas — 15, Panavas — 0, Kudaba — 4, Naras — 8, Jankauskas — 0, Dramontas — 0, Pečiūraitis — 0, Bulionis — 6. Teisėjavo p. Žilinskas.

Žiūrovų buvo susirinkę apie 150. Po žaidynių įvyko oalis su šokiais ir svaigiaisiais gėrimais bufetas. Į šokių atsilankė irgi apie tiek žmonių, o gal daugiau.

Sekmadienį, balandžio 29 dieną, 14 val. puikioje specialiai sportui statytoje salėje Hotel de Ville 2145 nr. vyko pirmiausia stalo teniso, o vėliau — antrosios krepšinio rungtynės.

Stalo tenisa svečiai laimėjo 5:4 santykiu.

Antrasis krepšinis turėjo geresnes negu pirmosios sąlygas. Salė tikrai puiki, su visais įrengimais, erdvi, aukšta, puikiai sukonstruota.

Bet šioje salėje Montrealio rinktinė turėjo pralaimėti 35 — 21 krepšių santykiu. Tiesa sakant, montrealiečiams ši karta labai nesisekė. Nesisekė mes ti krepšius, nors progų buvo labai daug ir labai puikių.

Žaidimas vyko gražiai. Buvo teisiog pasigėrėtinu kovos momentu, bet krepšiai montrealiečiams nesėdėjo ir tiek.

Beje, vienas geriausių žaidėjų p. Bukauskas, kurio montrealiečiai nieku negalėjo pakeisti, šeštadienį buvo sužeistas ir, vos laikydamasis turėjo žaisti be jokio pavdavimo ir be poilsio, kai kiti galėjo tai padaryti, ir darė.

Krepšių hamiltoniečiai laimėjo: Naras — 9, Mickūnas — 6, Panavas — 7, Dramontas — 1, Bulionis — 4, Kudaba — 8. Montrealiečiai: Intas — 4, Kerbelis — 1, Piečiūraitis — 2, Bunys — 4, Bukauskas — 10. Teisėjavo p. Makuškas.

Kaip ypatingas aplinkybės tel de Ville 2145 nr. vyko pirmiausia stalo teniso, o vėliau — antrosios krepšinio rungtynės.

niečiai turėjo ilgą ir varginančią kelią. Montrealiečiai gi, sekmadienio žaidynėse — sužėistą vieną svarbiausių krepšininkų.

Jeigu panuodoti statistiką ir susumuoti žaidynių krepšius, tai gausime: Montrealis: 38 plius 21 lygu 59; Hamiltonas: 33 plius 35 lygu 68. Labai gali būti, kad šis santykis — 59 : 68 — Hamiltono persarai atitinka tikrąjį ligšiolinį jų santykį.

Atrodo, kad publika lygiai nešališkai reagavo tiek į montrealiečių, tiek hamiltoniečių laimėjimus. Tai gražus solidus rumbas — pagerbti kiekvieną tobulesnį žaidynių momentą, kiekvieną gražų sportininko veiksmą.

Vilkinės ir tikėkimės, kad mūsų sportininkų bendradarbiavimas padės kilti lietuviškam sportui Kanadoje, o tuo pačiu prisidės ir prie bendrojo lietuviškojo PLB sportinio veikimo.

Tenka tikrai dėkoti Hamiltono „Kovui“, kad jis atlaikė Montrealį.

Plačiau apie šiuos susitikimus pasizadėta parašyti sekančiam „NL“ numeriui.

Nesportininkas.

VILNIAUS „SPARTAKAS“ SOV. SAJ. PIRMENYBĖSE.

Šiomet, visos Sov. Sąjungos futbolo pirmenybėse, dalyvaus ir Vilniaus „Spartakas“, kurio

sudėty žėidžia daugelis N. Lietuvos futbolininkų.

Kadangi Sov. Sąjungos futbolo pirmenybių pasekmės jau sekančią dieną yra skelbiamos Europos spaudoje ir per radiją, tad ir apie vilniečių sužėistą rungtynes, senojo kontinento lietuviai tremtiniai sužėinos labai greitai. Ir mes, šio laikraščio puslapiuose, gerb. skaitytojus, informuosime apie vilniečių laimėjimus ar pralaimėjimus.

Kbr.

FUTBOLO NAUJIENOS

Balandžio mėn. 15 d. Chicagoje prasidėjo futbolo pirmenybės. Aukštojoje (major) divizijoje laimėjimus pelnė: ukrainiečių DP kom. Lions, nugalėjusi vokiečių Schwaben kom. 3:1 ir lenkų Eagles, kuri įveikė vokiečių Hansą 2:0. Pirmoje divizijoje pirmuosius taškus pasiekė: Nexa, Wisla, lietuviai ir Apolo.

Balandžio mėn. 15 d. Chicago futbolo komanda Sparta buvo išvykusi į Pittsburghą, kur žaidė antrąsias finalines JAV Vakarų divizijoje rungtynes, žaidynėse dėl „National Open“ futbolo taures. Ši karta jiems nepasisekė, ir jie turėjo nusileisti pilsburgiečiams, kurie rungtynes laimėjo 5:1 pasekme. Pirmoji šių komandų ir bendra finalo pasekmė yra 6:3 Pittsburgho naudai.

Balandžio mėn. 14 d. Londone Wembley stadione įvykusiose tradicinėse futbolo rungtynėse tarp Anglijos ir Skotijos rinkinių, stebint šimtatūkstantiniai žiūrovų miniai, laimėjimą pasiekė skotai, įveikę futbolo galiūnus anglus 3:2.

Balandžio mėn. 14 d. Nuernberge viešėjo šiuo metu Vokietijoje gastroluojąs Sao Paulo (Brazilijos) futbolo klubas, kuris įveikė vietos 1. F. C. komandą 1:0. Pažymėtina, jog Nuernbergas dabar kaip tik pirmąją P. Vokietijos futbolo pirmenybę.

TRUMPAI IS VISUR

Daugkartinis švedijos futbolo meistris AIK Stockholm gavo kvietimą iš Sov. Sąj. draugiškoms futbolo rungtynėms.

Vokietijos vakarų futbolo lygoje pirmąją Schalke, šiaurės — HSV prieš Fc St. Paulį.

Vieną sekmadienį (balandžio) pietų Vokietijos 9 futbolo pirmenybių rungtynes, stebėjo apie 150 tūkst. žiūrovų. Daugiausiai sutraukė Furth-Nurnberg susitikimas. 30.000 ir VFB Stuttgart su 1860 Munchen — 20 tūkst.

Leningrado Kirovo vardo stadionas numatomas pratinti iki 120 tūkst. sėdimų vietų.

PADEKOS

Tillsonburg, Ont. Sirdingai dėkoju visiems, kurie mane lankė ar prisijuntė gerus linkėjimus; taip pat už gėles ir dovanas, man gultint Hamiltono General Hospital.

Jūsų lankymas ir užuojauta padėjo man pernešti žiaurius skausmus. Visiems tariau nuo širdies ačiū.

P. Gurklienė.

* *

Mano širdingas ir šiltas ačiū maloniems montrealiečiams, kurie man padėjo, vėl grįžus į Montrealį — už širdingas vaišes ir globą: Mrs. ir Mr. Onai ir Antanui Jukneliams, p. Juozui Parojui, p. Simui Baltrušaičiui, p. Matui Baltrušoniui. Tamstų nuosirdumas liks ilgai maniję.

Stasys Baltauskas.

* *

Labai nuoširdžiai dėkoju Aušros Vartų Parapijos chorui už suteiktą man materialią paramą — \$ 14.00, kurią suaukojo choristai.

Valerija Rimgailaitė.

Vokietijos pietų futbolo lygoje pirmąją IFC Nurnberg prieš Furthą. Paskutinėse vietose yra lygos naujokai: Darmstadt ir Rautlingen.

Kbr.

HAMILTONIEČIŲ DĖMESIUI!

Rašau prašymus, laiškus, darau vertimus iš lietuvių, vokiečių, rusų į anglų k. Tarpininkauju įvairiais reikalais įstaigose, perkant, parduodant nuosavybę etc.

Juozas Valevičius.

285 John N. Hamilton, Ont.

Tel. 7-0002

Kreiptis po 5 val. p. p. ir šešt.

DEMESIO

Villasaliečiams ir apylinkės ketuviams! Ekspertas radio ir elektinių reikmenų taisyme. Prekyba ir pataisymai. PETE'S RADIO SERVICE 7688 Edvard St., Ville Lasalle. HE 3372

CAPITOL FURNITURE CO.,

391 St. Catharine St. W. Montreal.

Penki aukštai baldų PHILIPS ir kitų firmų radio aparatų ir elektrinių reikmenų. Visi kiti jūsų namų reikmenys. Lengvos mokėjimo sąlygos — žemiausios kainos.

Mūsų prekybos vedėjas Mr. J. J. RUSSELL kalba lietuviškai ir yra krautuvėje kasdien. TEL. LA 8621.

DANUTĖ STRAZDAITĖ

670 Annette St., Toronto, atidarė

PETER PAN BEAUTY SHOP

Daro pusmetines ir įvairias vienkartinės šukuosenas, dažo ir kerpa plaukus. Kiekvienu metu (išskyrus sekmadienius) galima susisiekti telefonu: JU 1905.

Jei norite pirkti ar parduoti namus Verdune, kreipkitės pas lietuvių draugą.

C.E. DUPRAS
SERVICE REALTIES

4336 VERDUN Ave., VERDUN

Tel. YO 0529

GERB. TAUTIEČIŲ DĖMESIUI!

Pinigų išsiuntimas į kitus kraštus yra sunkus ir sudėtingas dalykas. Tačiau nuo šio laiko pinigus į Angliją, už spaudą ir kt. be jokių formalumų galime persiųsti per „NL“ administraciją. Pinigai Anglijoje bus išmokami aukščiausiu banko kursu: už 1 dolerį — 6 šil. 6 penai, už 3 dol. — 1 svaras sterlingų. Pinigų administracijai imokant aiškiai pažymėti, kam pinigai Anglijoje turės būti išmokėti ir tikslus adresas. Skubūs išmokėjimai bus atlikti pridėjus už 15 ct. pašto ženklų.

„NL“ Administracija.

Mesine ir maisto produktai

SAVININKAS JUOZAS PAPLAUSKAS
1918 FRONTENAC, MONTREAL
TEL. FA 0209

AUKŠTA KOKYBĖ-ZEMA KAINA

Siuntiniai į Vakarų ir Rytų Vokietiją, Lenkiją ir kitus Europos kraštus, išskyrus SSRS PER US PARCEL POST.

Užsakymuose prašoma rašyti aiškiai siuntėjo ir gavėjo vardą, pavardę, adresą, pakieto numerį ir jo kainą.

Kaina U. S. dol.			
5 sv. mlt. p.kavos	Nr. 14 \$ 6.75	5 sv. m. p. kavos	Nr. 18
2 sv. m. p. kavos	Nr. 15	5 sv. g. k. taukų	\$ 9.80
1/2 sv. kakao		2 sv. šokolado	
1/2 sv. šokolado	\$ 5.20	5 sv. m. p. kavos	Nr. 19
1/4 sv. arbatos		10 sv. cukraus	\$ 9.50
11 oz. kompoto		12 plyt. bulijono	
4 sv. m. p. kavos	Nr. 16	3 sv. g. k. taukų	
1 sv. kakao		(skardinėje)	
1 sv. šokolado		2 sv. m. p. kavos	Nr. 20
1/2 sv. arbatos	\$ 8.90	1 sv. Aliaskos	
22 oz. kompoto		Salmon	\$ 7.15
2 sv. m. p. kavos		1/2 sv. kakao	
1 sv. ryžių	Nr. 17	1/4 sv. arbatos	
4 oz. Salmon		2 sv. m. p. kavos	Nr. 21
4 oz. Tuna		1 „Qua. alyvos	
6 oz. liežuvių	\$ 6.50	„Mazola“	
1 1/2 oz. j. pipirų		1 sv. saldinių	\$ 6.00
4 oz. kokoso		1/2 sv. kakao	
3/4 oz. kardamono		1/4 arbatos	
1 1/2 oz. cinamono		12 sv. gr. k. taukų	Nr. 22 \$ 6.00
1 oz. majorano		Individualūs paketai	
1 1/4 oz. paprikos		ruošiami susitarus.	

Pinigai: 100 DM \$ 21.50 į Vakarų Vokietiją. Dėl kitų kraštų prašome atsiklausti kurso.

HONEST AID, REG'D. 456 W. 63rd Street, CHICAGO 21, ILL. USA.

Henriko Radausko eilėraščių rinkinys „STRELĖ DANGUJE“ yra sukrautas Tremtinių Namuose, 2244 West 23rd Place, Chicago, Ill., USA. Knygą iliustravo dail. Vyt. Kasiulis, o išleido p. V. Saulius, 112 psl. Kaina \$ 2.00. Platintojams duodama 25%. Prašome užsisakyti aukščiau duotu adresu prisiunčiant pinigų ar čekį kartu su užsakymu.

ĮVAIRIŲ MAŠINŲ—KARŲ TAISYMAS IMPERIAL AUTO COLLISION

G. KERAITIS,

Motorai, sparnai, durys. Taipogi dažymas pagal didelį spalvų pasirinkimą. Mašinos paimamos iš namų ar iš sugedimo vietos kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro, išskyrus telefonu JU 4773. — Lietuviams patarnaujame papigintomis kainomis. — 561 — KEEL ST. TORONTO, Ont. —

PRITYRĘS KVALIFIKUOTAS LIETUVIS LAIKRODININKAS

STINSON'S JEWELLERY

2186 DUNDAS ST. W. TORONTO

Taiso ir parduoda laikrodžius, žiedus ir visokias brangenybes. Garantuotas darbas, prieinamos kainos. Krautuvė atidaryta kasdien iki 8 valandos vakaro.

GERB. VISUOMENĖS ŽINIAI PRANEŠU,

kad dėl perkrovimo darbu ir laiko stokos naujų klientų iki 1951 m. gegužės pabaigos priimti nebegalėsiu.

JONAS J. JUŠKAITIS

TEISINĖS - KALBINĖS PAGALBOS BIURAS

907 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada, Tel. PL 4880

DAŽYKLA

SAV. JURGIS MERKYS,

251 St. John St. Longeuil. Telefonas: 7578.

Dažo paltus, sukneles, visokius kitus drabužius ir visokias medžiagas.

20-ties metų patyrimas — geriausia garantija už atliekamą darbą.

PAPIGINTOS KAINOS LIETUVIAMS!

Siuntinys Nr. 1—\$ 6.70	Siuntinys Nr. 6
2 sv. kiaulinių taukų	A. 10 sv. cukraus—\$ 2.60
2 sv. rūkytų lašinių	B. 20 sv. cukraus—\$ 4.70
2 sv. salami dešros	Siuntinys Nr. 7
2 sv. (be 2 ozs.) ken. bek.	A. 10 sv. kv. miltų \$ 2.50
1 dėž. margarino (400 g)	B. 20 sv. kv. miltų \$ 3.90
Siuntinys Nr. 3 — \$ 6.20	Siuntinys Nr. 10—\$ 6.40
4 sv. rūkytų lašinių	2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų	2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino	2 sv. margarino
1 sv. kiaulienos mėsos	2 sv. degintos kavos
Siuntinys Nr. 5 — \$ 5.40	1 sv. šokolado
2 sv. rūkytų lašinių	Siuntinys Nr. 12—\$ 6.40
2 sv. marmelado	2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. degintos kavos	2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. cukraus	3 sv. degintos kavos
1 sv. margarino	2 sv. cukraus

SOTUS ALKANAM PADEK

AID OVERSEAS, INC., 2244 W. 23rd PLACE, CHICAGO 8, ILL., USA.

Aid Overseas, Inc. siunčia maisto siuntinius į visas 4 Vokietijos zonas ir kitus Europos kraštus, išskyrus SSRS. Siuntiniai yra pilnai apdrausti nuo dingimo. Pristatymas trunka apie 15—20 dienų.

Aid Overseas, Inc., maisto siuntiniai pakuojami Europos sandėliuose, o užsakymai iš Chicago siunčiami AIR MAIL.

UŽSAKANT DIDESNIUS KIEKIUS DUODAMA NUOLAIDA.

Siuntinys Nr. 14—\$ 5.70	Siuntinys Nr. 19—\$ 9.95	4 1/2 sv. cukraus
2 sv. rūkytų lašinių	4 sv. rūkytų lašinių	2 gabalai tualet. muilo
2 sv. kiaulinių taukų	2 sv. kiaulinių taukų	Siuntinys Nr. 21 — \$ 6.26
2 sv. cukraus	2 sv. margarino	2 sv. rūkytų lašinių
1 sv. marmelado	2 sv. marmelado	2 sv. kiaulinių taukų
1 sv. kiaulienos mėsos	4 sv. degintos kavos	2 sv. degintos kavos
2 gab. tualet. muilo		

1 sv. šokolado	Siuntinys Nr. 25
14 ozs. kondens. pieno	E. 9 sv. kiaulinių taukų
2 gabalai tualetinio muilo	 \$ 5.25
Siuntinys Nr. 23 — \$ 8.30	C. 15sv. kiaulinių taukų
5 sv. rūkytų lašinių	 \$ 8.00
5 sv. degintos kavos	Siuntinys Nr. 30
Siuntinys Nr. 24—\$ 11.50	A. 5 sv. deg. kavos \$ 6.40
5 sv. rūkytų lašinių	C. 4 sv. deg. kavos
3 sv. kiaulinių taukų	(į pr. zoną) .. \$ 6.00
2 sv. margarino	Siuntinys Nr. 94
5 sv. degintos kavos	A. 5 sv. šokolado \$ 5.30
2 sv. marmelado	C. 5 sv. kakavos .. \$ 4.50
2 sv. sūrio 40% rieš.	B. 8 sv. bičių med. \$ 5.00
	I. 5 sv. margarino \$ 3.70

HAMILTON

MOTINOS DIENOS MINĖJIMAS.

Ši sekmadienį, gegužės mėn. 6 d., Hamiltono LKM rengia Motinos Dienos minėjimą. 11 val. ryto, Vilniaus Aušros Vartų lietuvių parapijos bažnyčioje bus atliktos iškilmingos pamaldos ir 3 val. 30 min. p. p. buv. Central salėje (213 James Str. N.) įvyks Motinos Dienos minėjimo aktas su menine dalimi. Programa atliks šeštadieninės mokyklos mokiniai ir HLOMT „Aukuras“ aktoriai. Kbr.

GEGUŽINĖS PAMALDOS

Kaip ir pernai, šiemet, gegužės pamaldos Hamiltono lietuviams katalikams bus laikomos kiekvieną vakarą 7 val., Vilniaus Aušros Vartų lietuvių parapijos bažnyčioje. Kbr.

ATSAUKIAMAS KONCERTAS

Gegužės 5 d. KLB Hamiltono ap. valdybos numatytas op. sol. I. Motiekaitienės, A. Kalvaitytės ir prof. VI. Jakubėno koncertas dėl techninių kliūčių yra atšaukiamas. Šių menininkų atvykimas į Hamiltoną yra nukeliamas vėlesnei datai. Kbr.

P. VAITONIO SIMULTANAS HAMILTONE.

Bal. 25 d. Hamiltono Žydų Community Centre salėje, mūsų šachmatų meistras P. Vaitonis davė simultaną ir laimėjo 29 partijas 3 praėjimo (vieną prieš Hagos — Oland. meistrę, P. B. van der Wel) ir 2 baigė lygiomis.

Dar niekuomet Hamiltone apie Lietuvą ir lietuvių nebūvo tiek rašyta, kaip šį kartą, po mūsų meistras, P. Vaito-

nio simultano. Dukart, didžiausiam Hamiltono anglų laikraštyje „The Hamilton Spectator“ tilpo ilgi straipsniai apie P. Vaitonį, pažymint jo kilmės kraštą — Lietuvą. Studijas tėvynėje (Vilniaus ir Kauno universitetus), atstovavimą Lietuvos pasaulio šachmatų pirmenybėse ir t. t. Taip pat, per 3 laikraščio skilteles, tilpo dvi didelės nuotraukos iš P. Vaitonio žaisto simultano.

O sakoma, kad sportas neatnauja Lietuvos vardo garsumui ir mūsų Tėvynės vadovimo darbe.

Geriausias pavyzdys — P. Vaitonio simultanas: be jokių prašymų, redakcijos durų belaidimo (ir be jokio užmokėto) kiek daug pasitarnauta Lietuvai!

Šia proga, dar kartą norėčiau atkreipti dėmesį mūsų gyvenimui vadovaujančių asmenų: daugiau dėmesio lietuviškajam sportui, kadangi jis, taip pat daug (ir labai daug!) pasitarnauja Lietuvos laisvini mo kovoje. Kbr.

HLSK „KOVAS“ — HAMILTONO UKRAINIEČIAI 3:3.

Bal. 14 d. „Kovo“ šachmatininkai turėjo draugiškas rungtynes su stipria Hamiltono ukrainiečių komanda. Tik dėka mūsų meistras P. Vaitonio, kuris žaidė dviejuose lentose (1—2) ir laimėjo 2 taškus, atsiėmtas remisas — 3:3.

Paskiri susitikimai: P. Vaitonis laimi prieš Mykolin ir Cipukals, Breichmanas — Boyrico 0:1, Tėvelis — Fedun 0:1, Baipšys — Surplovich 1:0, Danta — Bykalo 0:1.

DEMESIO HAMILTONIŠKIAMS!

Toronto Lietuvių Meno Mėgėjų Grupė š. m. gegužės 12 d., šeštadienį, stato Hamiltone

ST. PILKOS

3-jų veiksmų komediją

„ŽEMĖS ROJUS“

REŽISUOJA J. GREIČIONAS.

Pastatymas įvyks „Parish hall“ 213 James St. (buvusi Central hall)

Pradžia 7 val. vak. punktualiai.

Bilietai gaunami prie įėjimo.

Po vaidinimo šokiai.

Veiks bufetas su įvairiais gėrimais.

Valdyba

ŽURNALAI, naujausi BELETRISTIKOS LEIDINIAI ir įvairių sričių MOKSLO KNYGOS vokiečių kalba tiesiog iš Vokietijos per lietuvišką importą ir persiuntimo firmą.

Reikalaukite mūsų kainoraščių!

A. PAULAITIS

Importe - Exporte.

Wangen - Allgau — Germany.

TEL. FI. 2682

Marche BOULEVARD Market

SAV. PAUL GUDAS,

MESA, ALUS, GROSETERIJA, DARŽOVES.

6033 Monk Blvd., VILLE EMARD, Montreal.

Telef.: HE 0106

LIETUVIŠKAS RESTORANAS

727 Church Ave, Verdun (tarpe Verdun Ave ir Banantyne Ave netoli Aušros Vartų parapijos bažnyčios)

GAMINAME VISOKIOS RŪŠIES VALGĮ.

Tautiečiai kviečiami atsilan kyti ir įsitikinti.

SAVININKAI BR. JOCAI.

Lietuviška moteru kirpykla

Daro šukavimą, pusmetinius ir trumpalaikius frizavimus, dažymą ir kt.

Sav. BIRUTĖ DODONAITE

(B. M. Dodon)

2521 Centre St., Montreal.

Tel. FI 0208

Edmond COURCHESNE

Advokatas

CIVILINĖS IR KRIMINALINĖS BYLOS.

10 ST. JAMES ST. W., KAMB. 308

TEL. HA 4607 MONTREAL.

LONDON, Ont.

TAUTŲ FESTIVALIS LONDONE

Amerikos žemynė gyvena daugelio kitų šalių žmonės. Tačiau ir naujai tėvynę kiek vienas skiria savo meilę ir sugebėjimus. Vieni ateina su muzika, kiti rankdarbiais, tre ti gražiais nemų apyvokos da lykais, savo tautiniais rūbais, kaspinais, valgiais ir kitkuo. Mes stebimės, gėrimės ir vertinam tą šviesų įnašą į bendrą šio žemyno lobyną — pradėjo savo atidaromąją kalbą Londono YWCA atstovė per tautų pasiradymą, pavadintą „Holiday Market“.

Pasirodyme dalyvavo lietu viai, latviai, estai, italai, japonai, graikai ir lenkai. Kiekvie na tautybė buvo įrengusi parodėlę ir scenoje, tūkstantinei publikai stebint, sukos, skraidė įvairių tautų gražiais margaspalviais rūbais apsirėdžiusios šokėjų poros. Gražūs, žaismingi, lengvučiai, turį daug vengrų čardšo motyvų, buvo estų šokiai. Graikai šoko lėtai, ritmingai, o puošnūs rūbai šilkų žibėjo, vyrai, kaip škotai, dėvėjo trumpus baltus sijonėlius. Darniai šoko lenkų vaikai, vaidyba pajavirinti sten gėsi savo šokus lėviai, bet galiausiai daugiausia pelne publi kos katučių ir šilto įvertinimo lietuviai, pašokę „Rugučius, kubilą ir Lenciūgelį“.

Ties lietuvių estų bei kinų parodėlėmis stebėtojų bei atsi dėjusių žiūrovų buvo daugiausia. Lietuviai domino vi sus gausoku medžio drožinių rinkiniu. Kiekvieno akis traukė mūsų kryžiai, kopiytelės, „Vargo mokykla“, lėkštes dėžutės. Daug kas stebėjosi tikrai puikiu gintaro rinkiniu, vaiz dingumo dėliai vadintu Lietu vos auksu. Mezginius, nerti nius, kilimus, juostas, kakla ryšius raštuotus rankšluosčius „saugojo“ puošnios „tau tiniais rūbais“ lėlės. Verti dė mesio odo dirbiniai, ant kurių įrežti mūsų šalies vaizdai, bu vo publikos prašomi parduoti. Knygos mėgėjai atidžiai var tė anglų kalba knygas apie Lietuvą.

BALTICKA

Lietuvis batsiuvis.

Pataisymai ir užsakymai.

5355 Verdun Ave., VERDUN

Tel. HE 4547.

Estai taip pat turėjo skoningai įrengtą skyrelį. Jų moterų tautiniai rūbai, lėlės mezziniai, rankdarbiai ir kiti gražūs daiktai buvo patrauk lūs ir verti dėmesio.

Labai ryškių spalvų kinų ki limai iš tolo žibėjo. Puikūs metalo bei stiklo indai bei daug puošmenų iš taip vadinamų kinų brangakmenių tikrai daug ką žavėjo.

Simpatiškai šypsojęs ties savo skyreliu nedidukė japonų mergaitė, apdengta kimona ir būdingais sandalais.

Kadangi YWCA akcentavo, kad moterys turi pasirodyti su kepmo menu, tai daugelyje skyrių turėjo taip sakant sa vo „tautinių“ kepsnių ir valgių. Daugumos šios rūšies specų italų „ravioli“ pripa žinta skaniausia.

Būdinga, kad šiame tautų pasirodyme tiek scenoje, tiek salėje buvo šokami ir kanadiš ki šokiai, vadinami square dan ce ir Folk dance. L. Ramulis.

VAKARAS BALTIJOS VALSTYBĖSE.

Londono miesto tarybos su augusių švietimo skyrius, tęs damas tarptautinėmis temomis paskaitų ciklą, praėjusį pir madienį Centrinio Colegiato auditorijoje surengė „Vakarą Baltijos Valstybėse“.

Paskaitą skaitė West Ona rio Universiteto profesorius Aleksis Dreimanis, latvis, ge ologas. „Estija, Latvija ir Lie tuva dėl savo laisvės kovoja nuo 12 amž. Jos pagal geogra finę padėtį yra tarp rytų ir va karų. Todėl jas kėsinosi pa grobti rusai, vokiečiai, švedai, „lenkai“ — pradėjo profeso rius.

Nupasakojęs ilgą ir sunkią šių tautų vergovę rusams 18 ir 19 amž., profesorius užak centavo I-mam Pasauliniam karui baigiantis laisvo tautų apsisprendimo mintį ir 1918 metais sunkiai ir kruvinomis aukomis atkovotą laisvę.

„Baltijos valstybės, atgavusios laisvę, stabilizavo savo kul tūrinį ir ekonominį gyvenimą. Ten nebuvo beraščių, bedar bių, valstybinio deficito, nes Pabaltys žengė greitai vakarų pažangos keliu. Kai jos kopė į savo progreso viršūnę, rusų — vokiečių klastingas paktas leido 1939 m. šiuos kraštus

okupuoti“ — dėstė profeso IŠ OAKVILLĖS PADANGĖS rius.

Po to profesorius aiškino, kaip atėjo vokiečių okupacija ir šiai griuvus vėl grįžo rusų jungas.

„Tebūnie šie skaudūs bal tiečių išgyvenimai rimtas ispė jimas vakarų demokratijoms. Bet kokia bebūtų sunki ši bru tali komunizmo priespauda, mes vėl matysime Pabaltį laisvą ir laimingą“ — baigė profeso rius.

Baigiant reikia pažymėti, kad prof. Dreimanis varo pla čią vagą kovoje dėl Pabaltijo išlaisvinimo. Jis su savo tėvu tremtyje — Vokietijoje atgaivi no Lietuvių - Latvių bičiulys tės draugiją. Jis vadovauja ir Londone šios draugijos sky riui.

L. E-tas..

EISMO NELAIME.

London, Ont. Balandžio 13 d. Roze Jakubauskienė beei nanti skersai gatvę, prie savo sūnaus namo, buvo sunkiai su žaista lengvos mašinos. Nuga benta į ligoninę, po sunkių kan čių, 19 d. mirė.

Jos palaikai balandžio 21 d. palaidoti šv. Petro kapinėse, Londone.

A. A. R. Jakubauskienė bu vo 65 m. amžiaus, ūkininkė, kilusi iš Menkupių km., S. Kal varijos valsč.

Bėgant iš Lietuvos, 1944 m., nelaimingu būdu išsiskyrė su savo vyru.

Velionė paliko sūnų Petrą Jakubauską Kanadoje, vieną dukterį, Magdalėną Gladienę. Amerikoje, dvi dukteris ir vy rą Lietuvoje.

A. A. R. Jakubauskienė ti kėjosi dar parodyti į savo gim tąjį kraštą ir tenei savo amžių užbaigti. Deja, ją priglaudė svetima žemėlė.

J. Z.

WELLANDAS MINĖS MOTINOS DIENĄ.

K. L. B. Wellando ALOK tas gegužės 6 d. (sekmadienį) Wellande rengia Motinos Die nos minėjimą.

Minėjimas prasidės pamal do mis 10 val. ryto po St. Mary's bažnyčios, (kur visada būna pamaldos lietuviams). Vėliau toje pačioje vietoje paskaita ir trumpa meninė dalis iš vie tinių pajėgų.

Wellando ir apylinkės lietu viai maloniai prašomi atsilan kyti į rengiamą minėjimą.

Wellando ALOK-tas.

NAUJIENOS

PIRMAS IR DIDŽIAUSIAS LIETUVIŲ DIENRASTIS AMERIKOJE

NAUJIENOS visuose Amerikos miestuose ir užsienyje turi savo korespondentus ir nepaprastų gabumų rašytojus, žurnalistus.

NAUJIENOS duoda vėliausias, tikriausias ir geriausias pasaulines, nacionalines bei vietos žinias, straipsnius ir paveikslus.

NAUJIENOS talpina išvietintųjų lietuvių šeimų, giminių bei pažįstamųjų pajieškojimus ir jų atsišaukimus į savo tautiečius.

NAUJIENOS nemokamai spausdina lietuvių draugijų, klubų ir organizacijų pranešimus, atsišaukimus ir korespondencijas.

UŽSIRAŠYKITE NAUJIENAS ŠIANDIEN PAT.

Prenumerata: Amerikoje ir Kanadoje \$ 9.00, pusei metų \$ 5.00; Chicagoje \$ 10.00, pusei metų \$ 5.50; užsieny \$ 11.00, pusei metų \$ 5.50.

Adresas: NAUJIENOS, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill., U. S. A.

Kanados ir Europos siuvėjas Toronte

JONAS INDRE LE

siuva moderniškiausius fasonų vyriškus ir moteriškus kostiumus ir paltus.

DIDELIS PASIRINKIMAS

geriausių anghškų medžiagų. Darbas atliekamas

SAŽININGAI IR GRAŽIAI.

Adresas: 202 St. Clarens Ave, Toronto.

Telefonas: ME 8522.

VISIEMS LIETUVIAMS GERA ŽINOMAS

LAIDOTUVIŲ

DIREKTORIUS

J. H. BENOIT

Funeral Director

NELAIMIŲ ATVEJU VISADA PASIRUOŠES PADETI

2102 FULLUM ST.

AMherst 0894

Edouard MONDOR

Notaras

10 ST. JAMES ST. W., KAM. 308.

TEL. LA 5022 MONTREAL.

MONTREAL

MOTINOS DIENOS MINĖJIMAS

Kanados Lietuvių Bendruomenės Montrealio Apylinkės L. O. Komitetas gegužės mėn. 13 d. ruošia Motinos dienos minėjimą sekancija programa:

1. 11 val. pamaldos už motinas Aušros Vartų parapijos bažnyčioje.
2. Tuoj po pamaldų Aušros Vartų parapijos salėje tai dienai pritaikinta paskaita, kurią skaitys kun. prof. Gaidamavičius.
3. Meninė dalis, kurioje dalyvauja Kanados Lietuvių Dramos Teatro aktoriai ir Kanados Lietuvių Bendruomenės Montrealio Apyl. L. O. Komiteto choras ved. Muz. Piešinos. Visuomenė prašoma tai dienai rezervuoti ir skaitlingai dalyvauti.

MOTINOS DIENOS MINĖJIMAS

Kanados Lietuvių Bendruomenės Montrealio Apylinkės L. O. Komitetas gegužės mėn. 13 d. ruošia Motinos dienos minėjimą sekancija programa:

1. 11 val. pamaldos už motinas Aušros Vartų parapijos bažnyčioje. Pamaldų metu giedos op. solistė E. Kardelienė, vargonuos K. Smilgevičius ir giedos choras vedamas muz. Piešinos.
2. Tuoj po pamaldų Aušros Vartų parapijos salėje tai dienai pritaikyta paskaita, kurią skaitys kun. prof. Gaidamavičius.
3. Meninė dalis, kurioje dalyvauja Dramos Teatro aktoriai B. Pūkelevičiūtė ir A. Dikinis bei Kanados Lietuvių Bendruomenės Montrealio Apyl. L. O. Komiteto choras ved. Muz. Piešinos. Lietuviškoji visuomenė kviečiama minėjime skaitlingai dalyvauti. Įėjimas laisvas. Prie įėjimo jokių aukų nebus renkama.

NAUJAS KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS MONTREALIO APYLINKĖS L. O. KOMITETO PIRMININKAS.

Balandžio 29 d. Kanados Lietuvių Bendruomenės Montrealio Apylinkės L. O. Komiteto prezidiumo posėdyje iš komiteto pirmininko pareigų pasitraukė J. Navikėnas. Naujuoju Komiteto pirmininku išrinktas Steponas Kęsgaila, iki šiol ėjęs Komiteto vice-pirmininko pareigas. J. Navikėnas ir toliau liks komiteto prezidiumo nariu ir eis vicapirmininko pareigas.

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS MONTREALIO APYLINKĖS L. O. KOMITETO METINĖS

Balandžio mėn. 30 d. sukan ka lygiai metai, kai buvo sudarytas Kanados Lietuvių Bendruomenės Montrealio Apylinkės L. O. Komitetas. Komitetas šia proga žada paruošti pignę ir nuveiktų darbų apyskaidą ir ją pateikti visuomenei per spaudą.

PRADEDAMA RUOŠTI BIRŽELIO MĖN. ĮVYKIŲ MINĖJIMUI

Kanados Lietuvių Bendruomenės Montrealio Apylinkės L. O. Komitetas jau pradėjo pasiruošimo darbus liūdnujų

REIKALINGAS BUTAS

venai lietuvių šeimai Verduno arba Ville Lasalle rajonuose. Skambinti telef.: HE 0473 arba TR 0141.

ISNUOMOJAMAS KAMBARYS

192 — 4th Ave Ville Lasalle.

DĖMESIO MOTERIMS!

Išparduodama suknelių krautuvė

Didelis pasirinkimas

visokių moterims reikalingų dalykų. Pigi kaina.

Kiekvieną vakarą atidaryta iki 8 val.

6543 Somerled Ave,

Tel. VA 6655.

„NL“ DEŠIMTMEČIO SUKAKTUVĖS

jau visai artinasi, beliko tik trys savaitės. Mieli skaitytojai ir visi tautiečiai prašomi tą dieną, gegužės 26 d., šeštadienį, skirti tai retai iškilmei.

GEGUŽINĖS PAMALDOS

Aušros Vartų parapijos bažnyčioje bus kasdien 8 val. vakaro.

PIRMOJI KOMUNIJĄ

lietuvių vaikams bus ši sekma dienį, gegužės 6 d. Aušros Vartų bažnyčioje.

ATEITININKAI ORGANIZUOJASI

stipriau. Praėjusį sekmadienį jie pašventino savo vėliavą, paskui turėjo subuvimą.

LIETUVIŲ EVANGELIKŲ DĖMESIUI.

Pranešama, kad ši šeštadienį, gegužės 6 d. tuoj po pamaldų St. John's Lutheran Church, 3594 Jeanne-Mance St. ir Prince Arthur kaimas, šaukiamas lietuvių evangelikų susirinkimas.

Prašomi visi dalyvauti.

JAU RUOŠIAMASI VASAROS PIKNIKAMS.

Kaip kasmet, ir šiemet ruošiamasi vasaros piknikams - gegužinėms. Žygiai pradėti daryti dar prieš Ville Lasalle ir Verduno savivaldybių rinkimus. Dabar jau gautas leidimas piknikus ruošti ir renkamas patogesnė vieta. Toj vietoj, kur pernai buvo piknikai, jau statomas miestas.

SLA 123 KUOPOS SUSIRINKIMAS

Balandžio 29 d. įvyko Susivenijimo Lietuvių Amerikoje 123 kuopos, t. y. Montrealio kuopos, visuotinis metinis susirinkimas.

Iš valdybos pranešimų paaiškėjo, kad narių yra 25. Įnašų centrui išsiųsta ligi šiol \$15 dol 32 centai. Kuopos kasoje yra 32 dol. 85 centai.

Sirgusiai apie 8 savaites p. Sirvaitienei išmokėta 72 JAV doleriai. Tas išmokėjimas parodo, kad pagelbta ligoje išmokama gana didelė už vieno dolerio mėnesinį imokėjimą. Gaila, kad mūsų kuopos nariai pp. Sirvaičiai yra išvykę į Windsorą, Ont., bet jiems lin kime geros sėkmės.

Valdybai (pirm. p. Gražys, vicepirm. p. Kardelis, išdinin kė p. Juškevičienė, finansų sek retorius p. M. Juodviršis, sek retorius p. Girinis ir organizatorius p. St. Juodviršis) išreikšta padėka ir valdyba paprašyta eiti ir toliau pareigas.

Aptarus bėgamuosius reikalus, susirinkimas baigtas. Sekantis mėnesinis susirinkimas bus gegužės 27 dieną.

MAZOSIOS LIETUVOS BIČIULIŲ DRAUGIJOS

naujai išrinktoji valdyba pasiskirstė pareigomis sekanciai:

Pirmininkas — Pėteraitis Vilius, 5155 Bourbonniere St., Telef. TU 5918.

Vice-pirm. — Viliušis Jonas, 381 Du Cartmel St..

Sekretorius — Česna Vytautas, 3557 Durocher St. Tel. HA 7512.

Kasininkas — Lymantas Anas, 7116 Cartier St.

Valdybos narys parengi-

Tautiečiai!

Gegužės mėn. 5 d., šeštadienį, D. L. K. Vytauto klubo Montrealio scenos mėgėjų grupė stato P. Vaičiūno 3 veiksmų pjesę

„PRAŽYDO NUVYTUSIOS GĖLĖS“

Režisuoja St. Barauskas.

Visus maloniai kviečiame atsilankyti.

Pradžią: 7 val.

Įėjimas 75 ct.

Po vaidinimo bus šokiai.

Klubo Valdybo.

mams — Butienė K., Verdun, Protestant Hospital.

Tuo pačiu valdybos vicepirm. p. Viliušis Jonas skiriamas atstovauti Draugijai L. O. K-o posėdžiuose.

Gerbiamoji Montrealio visuomenė yra prašoma visais Draugijai liečiančiais reikalais kreiptis į bet kurį valdybos narį, pagal anksčiau duotus adresus.

Valdyba.

MIRĖ SENAS MONTREALIO LIETUVIS

Staiga mirė DLK Vytauto klubo šermonas Pranas Rimkus, sulaukęs 60 metų amžiaus, kilęs iš Žemaitijos. Liko žmona ir dvi dukterys, kurių viena — Viktorija — prieš savaitę iškėjo už DLK Vytauto klubo barmono p. Joną Vatiškio.

GRAZIOS VESTUVĖS.

„NL“ nuolatinis bendradarbis Albertas Jonelis ir p-lė Milana Gečaitė, balandžio 22 d. turėjo priešvestuvinę staigmeną, kurią jiems padarė gausus montrealiečių - giminių, bičiulių ir bendradarbių būrys, susirinkęs pp. Matulaičių bute, Ville Emarde. Sužadėtiniai buvo pagerbti, apdovanoti ir gražiai palydėti į bendrąjį gyvenimą.

Balandžio 28 d. Aušros Vartų parapijos bažnyčioje įvyko iškilmingos sutuoktuvės. Jaunuosius surišęs amžinu ryšiu klebonas T. J. Kubilius pasakė gražų pamokslą, sutuoktinių metu op. sol. E. Kardelienė jaunavedžių garbei pagiedo Gounod „Ave Maria“.

Po vestuvių buvo gražus po buvis, kurin atsilankė apie 100 asmenų. Buvo atvykusių net

iš JAV svečių — giminių pp. Sargautų šeima. Pobūvio vedėjas p. J. Parojus sumaniai ir gražiai darė tvarką. Buvo daug kalbėtojų, kurie jaunavedžiams linkėjo gražios ateities. Pobūvyje dalyvavo jaunosios motina ir sesuo su vyru — pp. Mockai, artimi giminės pp. Mačioniai, KLCT ir NL veikėjai pp. Juškevičiai, pp. Leknickai, pp. Rukšėnai, pp. Otro, pp. Šulmistras, pp. Mankai, pp. Morkūnai, pp. Rasimavčiai, p. Juodelytė, A. V. parapijos kunigai, pp. Rokai, pp. Škudor ir dar daugelis kitų, kurių pavarų džiū neteko pasizymėti. Visi jaunavedžiams linkėjo gražios ateities.

MONTREAY BUS MODERNUSIS METRO.

„La Patrie“ praneša, kad Montrealio miestas rūpinasi įrengti požeminį traukinį metro arba Metropolitain, kuris p lengvintų pernelyg perkrautą gatvių susisiekimą. Montrealio inžinieriai tuo tikslu lankėsi Paryžiuje ir ten sudarė dabar metro traukinys suprojektuotas ant pneumatinių padangų. Toks požeminis traukinys nekelia jokio triukšmo. Montrealis esąs pasiryžęs kaip tik įrengti pneumatinį metro. Tai bus moderniausias visame pasaulyje metro.

Statybos reikalu iš Paryžiaus specialistai jau lankėsi Montrealyje, ir jiems savivaldybės buvęs surengtas specialus pobūvis.

Kad Montrealio miestas yra būtinas susisiekimo moderninimo, apie tai ir kalbos negali būti, bet klausimas, kada tai bus padaryta?

KALENDORIUS

1951

MĖTAMIS

G E G U Ž Ė

- 1 A Pilypas, Jokūbas,
- 2 T Atanasas,
- 3 K Šeštinės. Šv. Kryž. At.
- 4 P Monika,
- 5 Š Pijus,
- 6 S Motinos d. Jonas Ap.,
- 7 P Stanislovas,
- 8 A Mykolas Ark.,
- 9 T Grigalius,
- 10 K Antaninas, Epimach.,
- 11 P Mamertas,
- 12 Š Nerėjus, Achiliejus,
- 13 S Sekminės. Robertas,
- 14 P Bonifacas, Milda,
- 15 A Jonas Išp., Sofija,
- 16 T Jonas Nep.,
- 17 K Paskalis,
- 18 P Venancijus,
- 19 Š Petras Celestinas,
- 20 S Bernardas,
- 21 P Feliksas,
- 22 A Julija,
- 23 T Deziderijus,
- 24 K Devintinės. Victoria,
- 25 P Grigalius,
- 26 Š Pilypas,
- 27 S Bėda,
- 28 P Augustas,
- 30 T Feliksas,
- 31 K Angelė, Petronėlė,

- Skaistulis, Gegužė.
- Meilutė, Dangerutis.
- Dievonius, Nerutė.
- Mintautė, Žilvinis.
- Neris, Traidenis.
- Suvertė, Patolis.
- Danutė, Sytis.
- Džiugas.
- Austė, Sauginas.
- Putinas.
- Butenė, Skirgaudas.
- Vilgailė, Vaidutis.
- Nergonė, Gardevutis.
- Milda, Gintaras.
- Jaunutė, Gražutis.
- Bitė, Vitargis.
- Gailė, Mindaugas.
- Rytė, Erdvilas.
- Apeilė, Skaistulis.
- Šviedrys, Bugmantė.
- Vaidevutis, Vidmynė.
- Aldona, Rimtenis.
- Tautvydė, Augmantė.
- Gina, Vilimantas.
- Zydrė, Malonė.
- Algimantas.
- Saulė, Vyrgaudas.
- Rima, Augis.
- Normantas, Viksvė.
- Gintautas, Angelė

Mėnulio atmainos: Jaunas — 6 d.; Priešpilis — 14 d.;

Pilnatis — 21 d.; delčia — 27 d.

Saulė: gegužės 6 d. teka 4.44 val., sėsta 7.10; gegužės 13 d. teka 4.34, sėsta 7.19; gegužės 20 d. teka 4.27, sėsta 7.26; gegužės 27 d. teka 4.20, sėsta 7.34 val. Montrealio laiku.

TORONTO

„NL“ DEŠIMTMEČIO MINĖJIMAS

įvyks gegužės mėn. 26 d. 404 Bathurst str., ukrainiečių salėje.

Šio minėjimo programoje bus prisiminta „NL“ kūrimas, tikslai ir tp. Sukaktyvinę iškilnę pagražins p. V. Verikaitis vadovaujamas vyrų orkestras. Įėjimas tik 75 ct. Plačioji lietuvių visuomenė maloniai kviečiama gausiai atsilankyti.

Iškilnę rengia Organizacinis Komitetas.

AUDIMO KURSAI TORONTE.

„Verslas“ organizuoja To-

„Verslas“

DIDELĖ DIENA TORONTE!

MOTINOS DIENOS proga Toronte gegužės 5 d., ši šeštadienį, 7 val. 30 min. vakaro, PAGERBIANT VIŠAS MOTINAS, De Lasalle College auditorijoje, 131 Farnham Ave., įvyks operos solistų

A. Kaskas ir Al. Brazio KONCERTAS

Koncerto pelnas skiriamas Tautos Fondui ir studentams parėmti.

BILIAI: \$ 2,00; 1,50 ir 1,00.

Visi Toronto ir apylinkių lietuviai su savo draugais kitataučiais maloniai kviečiami atsilankyti į šį nepaprastą koncertą.

K. L. M. B. Toronto Apylinkė.

„ŽEMĖS ROJUS“ KELIAU JA I HAMILTONĄ

Toronto Lietuvių Meno Mėgėjų Grupė buvo nuvažiavusi į Windsorą ir ten statė S. Pilkos „Žemės Rojų“. Pasisekimas buvo didelis. Salė netalpinu žmonių. Daugiausia buvo suvažiavę iš Detroito, nes Windsor'o lietuvių kolonija yra maža.

Artimiausiu laiku numatoma dar dvi išvykos su „Žemės Rojumi“. Pirmoji bus gegužės 5 dieną į Delhi, pas Tillsonburg'o lietuvių tabako ūkininkus, antroji gegužės 12 d. į Hamiltoną. Hamiltone yra išnuomota puiki „Parish hall“ 213 James st., buvusi „Central hall“. Po vaidinimo bus šokiai, kuriems gros puikus orkestras, o šalia to veiks bufetas su įvairiais gėrimais.

Be to, numatoma Toronte gegužės 19 dieną ukrainiečių salėje 404 Bathurst st. pakartoti „Žemės Rojų“ antrą sykį.

DELHI IR APYLINKĖS LIETUVIAMS SVARBU!

Tillsonburgo Lietuvių ūkininkų Klubas š. m. gegužės m. 5 d. 8 val. vak. ruošia Delhi miesto salėje vaidinimą J. Pilkos „Žemės Rojus“, kurį atlieka „Toronto Lietuvių Meno Mėgėjų Grupė“.

Prieš vaidinimą, 7 val. vak., toj pačioj salėj rengiamas Motinos Dienos minėjimas.

Kviečiame visus lietuvius gausiai atsilankyti.

Š. m. gegužės mėn. 6 d. 7

J. Z.

NORIMA PADIDINTI IMIGRACIJĄ

Tuo tarpu, kai Federalinė Vyriausybė vykdo savo Kanados žmonių surašinėjimo planus, nustatyti, kiek žmonių dabar gyvena šitame krašte, Ot taw'ai yra daromas gan žymus spaudimas tą skaičių kaip

— JAV pilietį Vogelerį, nu teistą kalėti 15 m., Vengrijos valdžia paleido už tai, kad JA V leis Amerikoje du jos konsulus, leis vykti Amerikos piliečiams į Vengriją ir nutrauks Miuncheno stoties veikimą vengriška banga. Vogeler pareiškė spaudai, kad jį komunistai kanikino.

— Vjetname smarkiai sumušti komunistai.

— Australijos karo ministris pareiškė, kad iš Australijos, Kanados, Anglijos ir N. Zelandijos dalinių Korejoje bus sudaryta viena divizija.

— 1200 redakcijų atstovų, JAV ir Europos, pasmerkė Perono daromą spaudos varžymą ir „La Pransa“ laikraščio persekiojimą.

— V. Vokietijos valdžia labai suvaržė kraštutinių dešiniųjų ir kairiųjų organizacijų veikimą.

— Bal. 18 d. mirė Portugalijos prezidentas Cormona. Prezidentą rinko visa tauta.